

Фізичні й моральні
тortури не зламали
в наших війнах любові
до своєї країни й віри
в те, що вони потрібні їй

Уроки
Міжнародного
трибуналу
для колишньої
Югославії

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

П'ЯТНИЦЯ, 29 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№246 (6115)

ЦИТАТА ДНЯ

РЕКС ТІЛЛЕРСОН:

«Без мирного врегулювання
ситуації в Україні,
що має розпочатися
з дотримання Росією
мінських угод,
не може бути
звичайного ведення
справ з РФ»

Державний секретар США про відсутність ілюзій
щодо режиму в Російській Федерації

Медреформа на селі має підґрунтя

ЗМІНИ. Закони «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів» (реєстраційний номер 6327) та «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» (№7117) підписав учора Президент Петро Порошенко. Церемонія підписання відбулася під час його робочої поїздки в Одеську область, повідомляє УНІАН, в ході відкриття нового відділення невідкладної медичної допомоги в одному із селищ міського типу.

У контексті загальнонаціональних реформ він анонсував і перезавантаження всієї судової системи в державі. Початок цього було покладено обранням за безпрецедентно прозорою процедурою нового складу Верховного Суду. В цьому ракурсі глава держави додав, що кожний суддя муситиме пройти і незалежне оцінювання, і перевірку на відповідність критеріям доброчесності.

«Який ти суддя, якщо маєш віллу, машину, інколи яхту і не можеш пояснити, звідки воно взялося? Іди до людей і поясни, де і як, відзвітуй за кожний вирок. І нема проблем», — наводить Укрінформ позицію Президента.

ЦИФРА ДНЯ

1,773

МЛН ТОНН

становлять запаси вугілля на складах
українських ТЕС. З 20 по 27 грудня вони
зросли на 0,7%

Чому діти хотітимуть іти до школи

Фото Володимира ЗЛІКИ

ЦІКАВІ ЗНАННЯ. 12-річка принесе кардинальні зміни в навчанні,
а вчителів спонукатиме до діалогу з учнями

Від косо-криво варто застрахуватися

НОВОВВЕДЕННЯ. Упровадження такої практики стосовно будівельно-монтажних робіт
позитивно позначиться на якості зведених осель

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

Нещодавно заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Лев Парцхаладзе заявив, що

в нашій країні потрібно ввести практику страхування відповідальності професійних виконавців будівельних робіт — архітекторів, проектувальників, інженерів технічного нагляду та експертів. І це має стати обов'язковим.

«Усі ми знаємо, що найбільш цивілізований метод захисту інвестицій та покращення бізнес-клімату — це страхування. І будівельна галузь — не виняток. Упровадження такого страхування дасть змогу захисти-

ти права та інтереси вкладників й інших учасників будівництва, мінімізувати ризики та посилити відповідальність виконавців робіт; підвищити якість проектування та будівництва», — резюмував він.

Ця проблема давно назріла у нашому суспільстві, де останніми роками панували нечесні компанії-забудовники, які зводили неякісні оселі або кидали напризволяще інвесторів — приватних осіб.

4

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 28 грудня 2017 року

USD 2794.8466

за 100 доларів США

EUR 3324.4700

за 100 євро

RUB 4.8645

за 10 рублів

AU 357572.67

AG 4611.50

за 10 трійських унцій

PT 254890.01

PD 287310.23

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Ласкаво просимо додому!

ЗВОРУШЛИВА ЗУСТРІЧ. Фізичні й моральні тортури не зламали в наших воїнах любові до своєї країни й віри в те, що вони потрібні їй

Михайло ЮРЧЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Епопея звільнення наших військових з полону незаконних збройних формувань таких самих фейкових недоутворень окупованого Росією Донбасу нагадувала своєрідний телемарафон у прямому ефірі за участі всієї небайдужої частини українського суспільства. Укотре після агресії так званої брательної країни відчувалося плече ближнього, неабияка згуртованість зовсім не знайомих одне з одним людей.

На щастя, все відбулося за планом, хоч і пізніше на кілька годин. Але від того мить зустрічі стала ще бажанішою. Із Краматорська до Києва через Харків проліг зворотний маршрут звільнених земляків. Перед тим як літак із 73 колишніми бранцями таки приземлився трохи по опівночі на військовому аеродромі в Борисполі, у Харкові воїнам влаштували урочисту зустріч. До слова, не останню тієї ночі.

Всенародна увага й підтримка воїнам слугує яскравою ознакою, наскільки цей день важливий для всіх свідомих українців.

Нехай і Горлівка
почує нас

Особисто кожного обіймав і кожного тис руки Президент Петро Порошенко, який, не змігши стримати емоцій, спеціально прибув увечері на місце зустрічі для участі у флешмобі «Зустрінь своїх». «Сьогодні знаменний день. Задля таких днів варто жити. Сьогодні ви, ми з вами, здійснили чудо», — гордо заявив Петро Порошенко. Свій флешмоб він розпочав ще поблизу лінії зіткнення.

А ось по-справжньому акція зазвучала ще в окупованій Горлівці, де хоч і не надовго, але замайорів український прапор, співали український гімн і чулося гучне: «Слава Україні! Героям слава!» «І ми пообіцяли, що український

Петро Порошенко: «Задля таких днів варто жити»

прапор і український гімн повернуться в окупований Донбас, в окуповану Горлівку, повернуться у визволений Крим», — заявив Президент.

Він має тверде переконання, що всіх наших полонених, які перебувають і на окупованій території, і в Росії, буде звільнено і вони повернуться додому. І запевнив, що зробить усе, від нього залежне, аби це стало реальністю. «І хлопців повернемо, і миротворців на Донбас запросимо, і землю нашу визволимо від ворогів, і Донбас відгородимо. У мене з цього приводу немає жодного сумніву», — цитує слова Петра Порошенка департамент прес-служби АП.

Підтвердили позицію й наші хлопці. Невдовзі всі вони приміряли однострої Збройних сил, покрили плечі державними прапорами й запевнили всіх у готовності продовжити боротьбу за визволення

своєї Батьківщини від російських і проросійських зайд.

Допомагають і сприяють цьому закордонні друзі України. Тому Петро Порошенко подякував партнерам з нормандського формату — Франції та Німеччині, особисто Канцлерові Німеччини Ангелі Меркель і французькому колезі Еммануєлю Макрону. Саме завдяки їхній активній позиції обмін вдалося зсунути з мертвої точки. Тож не варто дивуватися, що разом із главою держави колишніх полонених у Борисполі зустрічали Посол Франції в Україні Ізабель Дюмон і постійний заступник Посла Федеративної Республіки Німеччина в Україні Вольфганг Біндзайль.

«Хочу від імені Французької Республіки та від імені президента Макрона вам побажати найкращого — повернутися до ваших домів. Хочу запевнити, що ми продовжимо працювати для того,

щоб усі заручники прийшли додому», — пообіцяла французький дипломат щирою українською мовою.

Вольфганг Біндзайль радів, що родичі, сім'ї та друзі до нового року зможуть обійняти своїх найдорожчих, а також тому, що обмін істотно сприятиме виконанню міських угод. Дипломати одностайно запевнили, що й надалі працюватимуть над остаточним завершенням звільнення українських полонених і заручників із числа цивільного населення.

Хто справді своїх
не полишає

«Упевнений, що хлопці, які залишилися на окупованій території, це почують: ми з потрібною енергією працюватимемо над вашим звільненням. І робитимемо все для того, щоб це відбулося якомога скоріше»,

— підтвердив їхню позицію Петро Порошенко.

Надзвичайно важливо усвідомлювати, що саме Україна своїх не кидає. Бойовики запевняли наших у зворотному, намагаючись посясти в них зневіру й розчарування. Натомість хто кого кидає, продемонструвала процедура обміну. Лише одна наша полонена виявила бажання залишитися в Донецьку, мотивуючи це тим, що там живуть її рідні. Хоч і за неї боролися. А скільки бойовиків вирішили не повертатися до Мордору? З 306 ліній перетнули лише 233. З усього видно, мабуть, не дуже розраховували на приятельське ставлення «братішек» з-за поребрика. Навпаки, буде зроблено максимум для допомоги звільненим адаптуватися після пережитих тортур, в'язниць і підвалів до нормального життя.

Звільнений з полону український історик, релігійзнавець Ігор Козловський наголосив: «Ми перейшли через страждання, катування, біль, хвороби і головне — морально-психологічний тиск. Адже ми постійно відчували любов нашого народу — любов людей, які молилися за нас, билися за нас. Ми відчуваємо цю любов. Я люблю тебе, народе України. Ми єдина родина. Нас об'єднує не тільки ця земля, це повітря. Нас об'єднує не тільки спільна праця. Нас об'єднує наше бажання зробити так, щоб кожен з нас був вільним, щоб кожен з нас був членом єдиної родини!»

Трохи згодом заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Юрій Гримчак в одному з телевізійних заявив: «Ми мінялися не з терористами ОРДЛО, а з Російською Федерацією. Фактично рішення про звільнення було ухвалено в Москві».

Обмін тому й затягували, що з 306 заявлених осіб, які дали згоду на обмін, частина передумала повертатися на територію, підконтрольну Росії.

«Охматдит» отримав сертифікат готовності

АКЦЕНТ. Перша черга оновленого комплексу запрацює 2018 року. Сучасні методи гарантують увагу в разі більшої кількості пацієнтів

Катерина МАЦЕГОРА,
«Урядовий кур'єр»

Перша черга оновленого комплексу національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» отримала сертифікат готовності об'єкта і вже наступного року прийматиме пацієнтів. Про це повідомив Прем'єр-міністр Володимир Гройсман після огляду потужностей оновленого лікарняного комплексу. Найбільшу увагу він звернув на відділення гематології та онкозахворювань. Їх оснащено унікальним для України обладнанням.

Прем'єр окремо підкреслив, що роком раніше комплекс мав вигляд аварійної споруди з розваленими комунікаціями й дахами, які протікають. «Не було навіть документації. За рік ми все відновили, завершуємо будівництво й передаємо об'єкт лікарям. Вони зможуть під-

готувати його до надання якісної допомоги», — цитує слова глави уряду департамент інформації та комунікацій з громадськістю секретаріату КМУ.

А будівництво другої черги лікарні, розповів поважний гість, розпочнеться наступного року. Для реалізації цього завдання грошей вистачить. «Ми акумулювали достатньо коштів. За умови ефективного використання їх буде достатньо. Думаю, за 16—18 місяців завершимо всі будівельні роботи», — продовжив Прем'єр. У цьому контексті він не забув подякувати урядовій команді, представникам Міністерства охорони здоров'я і всім причетним до будівництва «Охматдиту». «Треба сказати дякую і хай щастить», — резюмував Володимир Гройсман.

Будівництво оновленого комплексу лікарні розпочалося у грудні 2011 року. Ми-

нув рік, і роботи призупинили. На це вплинуло чимало чинників. Лише в 2015 році будівельні роботи частково відновили після передачі об'єкта до сфери управління МОЗ та спрямування бюджетних коштів на проведення будівництва. У жовтні 2016 року всі роботи бу-

У Кабінеті Міністрів переконані, що відкриття нового лікувально-діагностичного корпусу дасть змогу розширити багатопрофільність і подальший розвиток НДСЛ «Охматдит», збільшити загальний стаціонарний ліжковий фонд. Ідеться про ліжка інтенсивної терапії у

«За умови ефективного використання коштів, думаю, за 16—18 місяців завершимо всі будівельні роботи», — переконаний Прем'єр.

ло відновлено остаточно. Того самого року на зведення лікарні було надано 395 мільйонів гривень. З них вдалося освоїти 93%. У 2017 році спрямували 380 мільйонів гривень. Обсяг освоєних асигнувань становив так само 93%, однак уряд коригував загальну вартість проекту.

трьох відділеннях і в Центрі дитячої гематології, онкології та трансплантації кісткового мозку. Окрему увагу приділятимуть модернізації наявної лікувально-діагностичної бази, створенню пансіонатів для батьків дітей з онкологічними захворюваннями. Мета — забезпечити

100% рівень охоплення сучасною діагностикою включно з радіоізотопною дітей з різними видами патології.

А ще Прем'єр говорив, що лікарня прийматиме в півтора рази більше дітей. Згідно з його очікуваннями, кількість складних операцій зросте на 50%, а бюджет лікування українських дітей за кордоном стане істотно меншим. На початку 2018 року буде оголошено тендер на добудову другого пускового комплексу очікуваною вартістю 1 мільярд 80 мільйонів гривень з плановим терміном завершення в II кварталі 2019 року.

Нинішній візит Прем'єра до оновленого комплексу не передбачав присутності представників ЗМІ. Однак цей захід був передбачуваним. 13 грудня Кабінет Міністрів без зайвих відступів ухвалив рішення про введення в експлуатацію першої черги оновленого комп-

лексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит». Тоді Прем'єр також дякував усім, хто долучився до виконання робіт. Керівництво Міністерства охорони здоров'я отримало доручення забезпечити все, аби за два-три місяці лікарня змогла прийняти перших пацієнтів.

Перша черга великого лікувального комплексу має понад 26 тисяч квадратних метрів. Вона міститиме системи МРТ та інше обладнання, яке дасть змогу лікарям проводити надскладні процедури дітям різного віку. Загалом оновлений комплекс «Охматдит» розміщуватиметься на площі 67 тисяч квадратних метрів і складатиметься з кількох блоків. Згідно з планом модернізації, буде десять сучасних хірургічних відділень, п'ять онкологічних і гематологічних та діагностичне відділення.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

На Львівщині вдалося забезпечити стабільність і єдність

Христина ГОРОБЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

РЕГІОН. Про цьогорічні підсумки реалізації Стратегії розвитку Львівської області розповів під час прес-конференції голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка. Тут відкрито 80 нових виробничих потужностей, зокрема підприємства «Бадер-Аунде Україна», що спеціалізується на пошитті чохлів для салонів автомобілів, «Електроконтакт» — виробник електричних кабельних мереж до автомобілів концернів BMW, General Motors, VW, Daimler, «Галіція Грінері» — тепличне вирощування різноманітних видів салату методом сухої гідропоніки, «Карпатський вітер» — розроблення і впровадження відновлюваних екологічно чистих джерел енергії на заході країни.

Кількість новостворених робочих місць сягає 8 тисяч.

«Сума залучених інвестицій у нововідкриті потужності перевищує 150 мільйонів доларів, прямі іноземні інвестиції — понад 52 мільйони доларів. За показником залучення капітальних інвестицій Львівщина посідає третє місце в Україні», — вказав Олег Синютка. База інвестиційних об'єктів складається з понад 700 земельних ділянок і площ.

Розпочали роботу і п'ять нових сонячних та одна вітрова електростанція загальною потужністю 48,8 МВт. Введено в експлуатацію 95 сонячних установок приватних домогосподарств потужністю 1,3 МВт на суму інвестицій 1,5 мільйона євро.

Задля популяризації місцевих виробників ОДА організувала акцію «Купуй галицьке. Вироблено на Львівщині». Реалізація таких товарів зросла в середньому на 45%. Приріст доходів обласного бюджету становив 33%. Крім того, Львівщина посідає про-

Нові часи «Еталону»

ТРАНСПОРТ. *Входячи у наступний рік, провідний автовиробник України підбиває підсумки, аналізує проблеми, буде плани на майбутнє*

Володимир КОЛЮБАКІН,
«Урядовий кур'єр»

Головне гасло корпорації «Еталон» незмінне: «Успіх досягається щоденною працею та бережливістю». І цей простий рецепт дає вагомий результат: за підсумками року, що минає, реалізовано 190 автобусів власного виробництва, 40 вантажних автомобілів, 5 тролейбусів (тролейбусів могли б реалізувати значно більше, але про це трохи згодом). І на відміну, скажімо, від Білорусі, де досі штампують продукцію за розробками 1990-х років, підприємства корпорації йдуть у ногу зі світовим технічним прогресом.

Удосконалюють технологічні процеси, знижу-

Новий «Тюльпан». Чи скоро він вабитиме око на українських вулицях?

ють енергомісткість виробництва, розширюють номенклатуру продукції. Задля збільшення строків експлуатації продукції застосовують прогресивні технології, нові матеріали. Трапляється, що вітчизняні постачальники навіть не встигають освоїти випуск необхідних надсучасних матеріалів і їх доводиться імпортувати. Адже значна частина продукції йде на експорт.

Президент корпорації «Еталон» Володимир Бутко розповідає: експорт до Європейського Союзу пріоритетний для корпорації. Це показник високої якості та конкурентоспроможності продукції концерну, адже халтура, як відомо, в Європі не проходить. Зокрема мають попит за кордоном автобуси «Еталон» екологічного стандар-

ту Євро 5, великий інтерес на виставках за кордоном привернув автобус «Тюльпан», недавно розроблений за найвищим екологічним стандартом Євро 6.

Так само на Захід було скеровано основні зусилля й інших підприємств — Чернігівського ковальського заводу, ТОВ «Український кардан» тощо. Ці два заводи успішно презентували запчастини та комплектуючі до сільгосптехніки на найбільшій у світі сільськогосподарській виставці «Агро-техніка-2017» у Ганновері, Німеччина.

Хотілося б на цій радісній ноті й закінчити, але на українському ринку ситуація менш успішна. Лише 10% проданої автотехніки купили комерційні перевізники, решта 90% — за рахунок бю-

джету. Це недолік не виробників, а самого ринку, адже перевізники не мають грошей, і залучити їх теж ніде. Хіба лише ті, хто має великий автопарк, можуть собі дозволити поповнити його кількома автобусами, і то, як правило, напередодні проведення тендерів серед перевізників, аби показати, що їхній автопарк оновлюється.

Іще одне, на що варто звернути увагу: Європейський банк реконструкції та розвитку і Європейський інвестиційний банк кредитують електротранспорт. У Чернігові продали місту лише 5 тролейбусів, і то тільки тому, що продаж відбувся за заниженою ціною, фактично у збиток виробникам. Але це лише тому, що в Чернігові розташовано підприємство-виробник, а продавати за такою ціною надалі виробник не може. А в інших містах України українських виробників перемагають білоруські попри те, що їхня продукція дорожча і морально застаріла.

Скидається на те, що їм надано якісь преференції на державному рівні. Але такої самої ситуації з українськими виробниками у Білорусі тамтешня влада нізащо б не допустила. Дивує, що на українському ринку іноземні виробники активно витісняють вітчизняних, а уряд майже нічого не робить, щоб їх захистити. Чи допоможе тут новий закон «Купуй українське»? До нього є чимало зауважень, та поживемо — побачимо.

тні обласних спортивно-масових заходів. Серед найвагоміших — кубок світу з лижних перегонів та біатлону серед спортсменів з інвалідністю, чемпіонат світу серед радіокерованих моделей, міжнародні автоперегони «Ралі Галіція» та фестиваль ретроавтомобілів Leopold Grand Prix.

За кошти державного і обласного бюджетів реалізовано понад 1800 проектів регіонального розвитку вартістю понад мільярд гривень. Ідеться як про мікропроекти з дрібного ремонту об'єктів соціальної інфраструктури, так і про вартісне будівництво. З'явилося 8 нових навчальних закладів: сторонянська середня, наварійська загальноосвітня, гамаліївська загальноосвітня, сокілицька початкова, пристанська середня школи, школа в селі Нижня Яблунька, приватна «Еколенд», школа «Вільних та небайдужих». Відремонтовано 417 шкіл і 148 дитсадків.

ПРОШУ СЛОВА!

Не сватайте українців у москаляндію

Інна КОВАЛІВ,
«Урядовий кур'єр»

Газелька, тонінгована різнобарвними тюльпанами, весело веде квітковий товар зимовими вулицями невідомої країни. Автомобіль додає швидкості, чим одразу привертає увагу дорожньо-патрульної служби. За кермом — Іван Будько теж невідомої національності. Машину зупиняє старший лейтенант ДПС, симпатична дівчина з русавою косою на прізвище Кузнецова. Водій чемно вручає красуні у погонах водійські права без зайвих суперечок. «Не гусарское его дело: с женщинами спорить», — додає російською персонаж (як переконують автори) українського серіалу аж шостого сезону. Утім, чи справді українського — ще велике питання.

Не полінуюсь прискіпливіше придивитись до цього епізоду. Якщо не зважати на геніальний текст про гусарів, якими в Україні й не пахло, телекартинка красномовна. Кожен глядач помітить, що старший лейтенант одягнена у російську форму, а автомобіль має російські номери: серія Е *** МТ 31, лише замальований триколор. В інших серіях автори серіалу чомусь приховують українські номери на авто, систематично уникають українських вивісок, загалом ідентифікації зйомок з Україною. Тобто серіал знімали в Росії, Україні, а наступний, сьомий сезон, який мав вийти на блакитні екрани у 2018 році, — в Білорусі.

Та не судилося: телесеріал заборонили. Держкіно скасувало реєстрацію і визнало нечинними прокатні посвідчення на всі сезони «Сватів», повідомив заступник голови Держкіно Сергій Неретін. Торік силовики на три роки заборонили в'їзд в Україну одіозним акторам Людмилі Артем'євій (грає Ольгу Ковальову) та Миколі Добриніну (Буханкін), а згодом і Федору Добронравову (Будько) за відвідування окупованого півострова та неоднозначні висловлювання. Тож зірки серіалу потрапили до списку діячів культури, які «створюють загрозу національній безпеці України».

Особливо хочеться відзначити колоритну... українку Тетяну Кравченко (у серіалі дружина Будька, простакувата баба Валя). Пригадую, ще кілька років тому саме ця актриса родом з Донбасу раз і назавжди віднадила мене від перегляду ширвжиткових серіалів, проілюструвавши суть «Сватів». Колишня українка в інтерв'ю назвала рідну мову «говором», зазначивши: «Я наспів не спала, треніровалась, штоби навсегда ізбавиться ат малорускава говара». Цю фразу сватівська Валюха тепер постійно повторює. Нині вона живе в центрі Москви, чим пишається.

Тож як бачимо, всі актори — на підбір! Прочитавши безліч відгуків і коментарів про заборону «Сватів», вразила фраза «можливо, серіал повернуть в ефір, якщо опального Федора Добронравова замінять на іншого актора». Однак річ не в Добронравові, Артем'євій, Добриніні чи Кравченко. Річ у цінностях, які несе нібито вітчизняний телепродукт.

Кварталівці на це не зважали й прилаштувалися в роки неоголошеної Росією війни знімати серіал у Білорусі, водночас даючи концерти на передовій для українських воїнів, які ціною власного життя боронять кордони нашої держави. Виходить, однією рукою ми патріоти, другою — загрибаємо гроші, адже, як кажуть, «піпл хаває» навіть низькопробний телепродукт, пронизаний меншовартістю. «Це свідоме продовження нав'язування стереотипу малоросійства, вторинності всього українського та активної пропаганди російськомовності, — зазначає відома українська актриса Ірма Вітовська-Ванца. — Особливо серед молоді. Українськомовний українець не може бути представником міста (тільки села або районного містечка), інтелектуалом, інтелігентом, а тільки рагулем, жлобом, недолугим і тупим. Виробляти серіал і заклеювати українські номери на авто, уникаючи назв українською в кадрі й стверджувати, що то український продукт. Із чого це видно? Чим це відрізняється від артистів, які їздять на заробітки до Росії?»

У серіалі автори навмисне уникають прив'язки до нашої країни. Невже дежа вю: «Мой адрес не дом и не улица, мой адрес — советский союз». На жаль, цю ідею українцям впарюють (виявляється, досі!) упродовж цілого століття. Невтямки, чому талановиті актори (маю надію, вони все-таки колись заговорять українською) знімають низькопробний телепродукт, виховуючи нашого глядача на постулатах меншовартості й руского міра. Глядача, який боровся за свою країну під час Революції гідності, вже не один рік боронить кордони Батьківщини від російських окупантів, який молиться за душі своїх предків, яких згубила Росія під час Голодоморів.

Українцям подають простакуватий гумор під соусом на перший погляд цютливої комедії про невідому країну, про обмежених Будьків-Коваленків без роду-племени, які напихають кендюхи й дудлять самогона десь там, у якомусь селі. Такі телевізійні реалії ілюструють життя скорше в Московії, тож, може, саме тамтешні колоритні жителі зрозуміють цей витончений гумор. В Україні, на щастя, вже ні.

В українського телеглядача змінився запит на гумор: образ недолугого обмеженого гуцула вже нікого не смішить. Навпаки, стає сумно від нав'язливого комплексу меншовартості, від якого ми напрочуд швидко одужуємо — завдяки щепленням самосвідомості, єдності, патріотизму. Натомість деякі діячі культури намагаються пригальмувати важливу реабілітацію. Однак нехай не плекають ілюзій. Український глядач одужує. Назавжди.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 27 грудня 2017 р. № 1045
Київ

Про затвердження переліку держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України, та визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 977

Відповідно до підпункту «в» підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити перелік держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України, згідно з додатком.

2. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 977 «Про затвердження переліку держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 76, ст. 2532).

3. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2018 року.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 27 грудня 2017 р. № 1045

ПЕРЕЛІК

держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України

Ангілья
Князівство Андорра
Антигуа і Барбуда
Аруба
Співдружність Багамських Островів
Барбадос
Королівство Бахрейн
Беліз
Бермудські Острови
Республіка Болгарія
Боснія і Герцеговина
Британські Віргінські Острови
Бруней-Даруссалам
Республіка Бурунді
Республіка Вануату
Віргінські острови Сполучених Штатів Америки
Гваделупа
Республіка Гватемала
Гернси
Гібралтар
Особливий адміністративний район Китаю Гонконг (ЄС)
Гренада
Грузія
Джерсі
Республіка Джібуті
Співдружність Домініки
Домініканська Республіка
Республіка Естонія
Ісламська Республіка Іран
Ірландія
Автономне співтовариство Канарські острови Королівства Іспанія
Республіка Кабо-Верде
Кайманові Острови
Держава Катар
Киргизька Республіка
Республіка Кіпр
Автономний край Косово і Метохія Республіки Сербія
Республіка Куба
Кюрасао
Лаоська Народнo-Демократична Республіка
Латвійська Республіка
Республіка Ліберія
Ліванська Республіка
Князівство Ліхтенштейн
Республіка Маврикій
Особливий адміністративний район Китаю Макао
Колишня Югославська Республіка Македонія
Федеративна територія Лабуан Малайзії
Мальдівська Республіка
Республіка Мальта
Королівство Марокко
Мартініка
Республіка Маршаллові Острови
Федеративні Штати Мікронезії
Республіка Молдова
Князівство Монако
Монтсеррат
Республіка Науру
Ніуе
Об'єднані Арабські Емірати
Султанат Оман
Острів Мен
Острови Кука
Острови Теркс і Кайкос
Республіка Палау
Республіка Панама
Республіка Парагвай
Співдружність Північних Маріанських Островів
Автономний регіон Мадейра Португальської Республіки
Пуерто-Ріко
Незалежна держава Самоа
Республіка Сан-Марино
Демократична Республіка Сан-Томе і Принсіпі
Республіка Сейшельські Острови
Сент-Вінсент і Гренадіни
Сент-Кітс і Невіс
Сент-Люсія
Республіка Сінгапур
Сінт-Мартен (Нідерландська частина)
Республіка Судан
Демократична Республіка Тимор-Лешті
Туркменістан
Угорщина
Республіка Узбекистан
Чорногорія

Від косо-криво
варто застрахуватися

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Золоте правило
для всіх

Та й самим виконавцям будівництва це також піде на користь. Саме на яку? Чи складно ввести в Україні такий вид страхування? Чи поліпшить це самоорганізацію компаній-забудовників і зробить їх більш відповідальними? Як це позначиться на фізособах-інвесторах, які чекають на вчасну здачу якісного житла?

Як зазначив «УК» архітектор лауреат Державної премії України з архітектури Георгій Духовичний, в цивілізованих країнах існує золоте правило: жоден професійний проектувальник не має права працювати без оформлення архітектурної страховки. «Багато років тому я працював архітектором у Німеччині. Там страхували всі роботи всіх фахівців — від архітекторів і проектувальників до монтажників. Тоді ще в цій країні в обігу були марки. За страхового внеску 300 марок, якщо стається страховий випадок, обумовлений в договорі (якісь негативні події, за які страхкомпанія сплачує кошти), виплачували до 1% суми робіт».

Взагалі, як кажуть фахівці, ціна страхового полісу може коливатись від 1 до 5% кошторисної вартості робіт.

Пан Духовичний наводить дуже цікавий випадок. Він як архітектор у Німеччині працював над реконструкцією однієї старовинної споруди XVII сторіччя, до складу якої входила пожежна частина. Конструктор не врахував розрахунків архітектора (помилився), відреставрувавши цей будинок так, що всередину не могла потрапити пожежна машина. Їй просто не вистачало місця. Усі такі роботи було застраховано (від такого або подібного випадків), і саме завдяки цьому учасникам реконструкції було сплачено за страховкою великі кошти. Звісно, якби про страхування не йшлося, то виконавці робіт заплатили б гроші з власних кишень. Якби вони в них були.

Ліфти, і запірні
крани...

А ось на думку юриста у сфері нерухомості, будівництва та оформлення землі юридичної компанії Grishakov Law Company Вадима Старцуна, страхувати потрібно не лише будівельно-монтажні роботи, а й, наприклад, будівельну техніку, вузли й агрегати, які слугують для виконання самих робіт. «Також цікавим буде страхування гарантійних зобов'язань, що надають виробники будівельних механізмів. Наприклад ліфти, запірні крани. Потрібно страхувати все,

Фото Володимира ЗАКІ

Страхувати будівельно-монтажні роботи можна від великої кількості різноманітних ризиків

що може завдати матеріальної шкоди замовникові будівництва», — зазначив він «УК». Це можуть бути різні пошкодження майна замовника в таких випадках: внаслідок неправильного монтажу/демонтажу, зварювання тощо; залучення підрядником некомпетентних спеціалістів чи спеціалістів невідповідних кваліфікацій тощо.

Що ж думають з цього приводу самі страхові компанії? На жаль, офіційної відповіді ми не дочекалися, проте у приватній розмові один з керівників такої фірми зазначив, що, по суті, обов'язкового страхування ризиків будівельно-монтажних робіт немає ніде в світі: «Однак чимало компаній-забудовників у різних країнах страхують свої ризики. Чим вони більші, тим таке страхування коштує для забудовника дорожче. Можу розподілити страхування в цій царині на два типи: відповідальність за шкоду, заподіяну під час зведення житла, і так звані післяпускові

Тому юристи радять укласти загальні, більш спрощені договори. Однак тут можливий ще один негатив: чи зголоситься страхова компанія платити за страховим випадком, якого не буде чітко прописано у таких угодах?

Чим одні
непорядні
відрізняються
від таких
самих інших?

Вадим Старцун упевнений, що страхова компанія повинна це робити. Однак керівники компаній-забудовників на це все дивляться доволі скептично. У коментарі «УК» генеральний директор концерну «Поділля» (Вінниця) Тимофій Гіренко поскаржився, що жодних гарантій від страхових компаній на те, що вони сплатять гроші в разі фіксації страхового випадку, немає: «Це факт, доведений життям. Ввівши таке страхування в нашої країні,

Хоч з думкою пана Гіренка можна посперечатися, адже порядні страхові компанії є. Можливо, саме їх і бояться непорядні забудовники.

Щодо інших нестрахових чинників, які впливають на те, щоб компанії-забудовники не зводили неякісного житла, вони є. Приміром, це інженер з технічного нагляду, який є представником замовника будівництва. Проте він також може не доглядіти всіх прорахунків. А зробити це на Заході, до речі, дуже фахово можуть спеціалісти страхових компаній, які знаються на будівельно-монтажних і проектувальних роботах. Там такі спеціалісти і працюють при страхових фірмах. І нам далеко ще до такої практики.

Переваги
для інвесторів

Як на краще (або на гірше) зміниться доля наших інвесторів-фізосіб, які вкладають кошти в будівництво? Вадим Старцун вважає, що таке страховальне нововведення опосередковано, проте позитивно впливатиме на майбутніх власників квартир: оселі здаватимуть в експлуатацію якіснішими, ніж тепер. Погодьтеся: це з огляду на вкрай низьку якість нинішнього будівництва дуже хороша новина для людей, які вкладають кошти у зведення будинків.

Проте інвестори-фізособи також можуть брати участь в укладанні таких договорів між забудовником і страховиком як третьою стороною. Тоді від страхових випадків компенсацію матимуть не лише архітектори, проектувальники та монтажники, а й звичайні інвестори. Однак це справа віддаленого часу. Такі угоди можуть укладати вже після здачі будинків в експлуатацію та приймання їх обслуговуючими компаніями — між власниками осель і, приміром, керівниками ОСББ. Проте це інша тема розмови.

Таке страхувальне нововведення опосередковано, проте позитивно впливатиме на майбутніх власників квартир: оселі здаватимуть в експлуатацію якіснішими, ніж тепер. Погодьтеся: це з огляду на вкрай низьку якість нинішнього будівництва дуже хороша новина для людей, які вкладають кошти у зведення будинків.

гарантії. Попри те, що ймовірність страхових ризиків у будівництві дуже велика, нам вигідно мати справу з компаніями-забудовниками».

Як переконає досвід, договір страхування будівельно-монтажних робіт — великий документ, де записано чимало нюансів: до 50 сторінок за обсягами. Та навіть за цієї умови в такому документі не можна визначити всі застереження.

ми даємо компаніям цього бізнесу заробити на нас. Не відкидаю практики страхування будівельно-монтажних робіт. Так, вона є в усіх цивілізованих країнах. Проте у нас це не діє. Можу навіть сказати так: у нас є непорядні забудовники і непорядні страхові компанії. То чим другі відрізняються від перших? У нас є інші чинники, що впливають на якість і терміни виконання будівельних робіт».

ОСВІТА

Чому діти хотітимуть іти до школи

Інна КОВАЛІВ,
«Урядовий кур'єр»

Усі діти, які вперше підуть до школи 1 вересня 2018 року, потраплять у нове освітнє середовище. Найменші вже не сидітимуть за партами, та й самі стільниці будуть мобільними й їх розставлятимуть не рядами, як зазвичай, а колом або попарно — щоб діти могли працювати у групах, спілкуючись одне з одним.

Відтепер учителі не просто даватимуть учням знання, а навчатимуть використовувати їх у житті. Уроки стануть цікавими, дослідницькими — у постійному діалозі з педагогом, однокласниками. А запровадження інтегрованого навчання (коли предмети поєднані темою) дасть змогу сприймати нову інформацію цілісно, тож і засвоювати краще. Саме такі підходи передбачає розроблена Міністерством освіти і науки концепція Нової української школи, яка стартує у вересні для майбутніх першокласників у 16,5 тисячі шкіл у всій Україні. Як новація втілюватимуть у життя, дізнавався «УК».

На урок — з радістю

Реформа загальної середньої освіти передбачає комплексні поетапні зміни. У МОН розробили й затвердили на засіданні уряду концепцію Нової української школи, днями Кабмін схвалив план реформи до 2029 року. Він передбачає впровадження нових державних

стандартів окремо для початкової, базової та профільної освіти. Тож відомство саме працює над розробленням проектів цих документів, що стануть основою для змін. Затвердити їх планують наступного року.

Водночас розроблятимуть і типові освітні програми для всіх рівнів здобуття середньої освіти: для початкових класів — II квартал 2018 року, для базової — III квартал 2019-го, для профільної — грудень 2020 року. Також у МОН розробляють нові навчальні програм для найменших школярів.

Тож у стратегічному плані прописано перехід на нову структуру школи з 12-річним навчанням, формування мережі профільних шкіл, оновлення змісту освіти на компетентнісній основі й особистісно орієнтованих методах навчання, нових підходів у підготовці вчителя тощо.

Та, мабуть, чи не найголовніше — це зміст і методи, від чого вирають і діти, і вчителі. Нині новий держстандарт початкової освіти вже пілюють у 100 школах у різних регіонах країни: «Підготовка до нової української школи — це пріоритет, який був у нас цього року, — зазначає міністр освіти і науки Лілія Гриневич. — У навчальних закладах, де пілюється новий держстандарт, вже є певні проміжні результати, вони досить позитивні. Тут кардинально відрізняється освітнє середовище, вчителі застосовують методи діяльнісного навчання, що неабияк мотивує учнів. Діти хочуть іти, навіть бігти

до школи. Нині найбільший негативний чинник української школи — те, що в учнів згасає інтерес до навчання. Тому те, що в експериментальних школах у дітей з'являється мотивація, свідчить: ми робимо правильні кроки щодо зміни методів і змісту навчання, який має бути орієнтований не лише на передачу знань, а на вміння застосовувати їх у житті».

І справді, учні у захваті

МОН перенавчає 22 тисячі вчителів початкових класів, які у 2018-му візьмуть першокласників і працюватимуть на засадах нової української школи.

«Серце змін — учитель. І найважливіше — підвищення його кваліфікації, здатність переключитися з авторитарної педагогіки на педагогіку партнерства, — переконана міністр. — Звісно, вже є педагоги, які так пра-

редовищем і методиками нової школи й тієї, яка була раніше.

«Усвідомлюємо, що не всі вчителі зможуть з доброю волею впроваджувати нові методики, — каже Лілія Гриневич. — Тож нам потрібен контроль громадськості, яка розумітиме, у чому саме полягає реформа. Прагнемо, щоб усі діти хотіли ходити до школи, мали мотивацію до здобуття знань й отримували хороші результати».

Простір для новацій

Нещодавно в одній зі столичних шкіл мене вразили таблички на класних кімнатах — здавалося, назви класів грали в алфавіт: 1-Е, 1-Є, 1-Ж, 1-З. Чимало шкіл у великих містах і перемісті переповнені. І це проблема. На щастя, народжуваність поступово збільшується, тому школи вже не можуть вмістити чималу кількість учнів. І хоч нині лише грудень, у навчальному закладі вже фактично набрали майже вісім майбутніх перших класів.

Учителі зазначають: якщо тепер у початковій школі по 34—36 учнів у кожному класі, з вересня 2018-го за новими підходами їхня кількість не може перевищувати 24. Тож у переповнених навчальних закладах поки що міркують, куди помістити потенційних першокласників. А щоб по-новому розмістити парти в класах, потрібен простір або нові меблі.

«На початок реформи закладено кошти у держбю-

джеті, — запевняє міністр. — Майже мільярд гривень буде спрямовано на забезпечення початкових класів навчальними засобами і меблями. Адже нові підходи в навчанні передбачають, що діти не сидітимуть за партами, як раніше, чомно склавши руки, першокласники працюватимуть у групах над спільними проектами й постійно перебуватимуть у діалозі. Тому там, де немає таких мобільних меблів, потрібно їх закупити. Понад 163 мільйони передбачено на придбання техніки для початкових класів, є кошти на підвищення кваліфікації вчителів, підручники, навчально-методичну літературу. Зокрема для класів, де вивчають українську мову в школах з мовами нацменшин. Оскільки головна мета шкільної реформи — висока якість освіти для кожної української дитини».

У МОН наголошують: готові надати державну інвестицію на впровадження прогресивних змін у школах, однак чекають відповідної фінансової підтримки на місцях. Адже у зв'язку з фінансовою децентралізацією та коштами, які дають з центрального бюджету на природничо-математичні кабінети, автобуси, розвиток інклюзивної освіти, значно більше можливостей удосконалювати матеріально-технічне забезпечення шкіл. Тож лише у співпраці вдасться змінити освітній простір для наших дітей, щоб вони з радістю бігли до школи, залюбки здобували знання й розвивались як особистості.

Навчатися в селі — престижно

ОТАКОЇ. У Розумівку на Запоріжжі приїжджають школярі навіть з обласного центру

Євген ЛОГАНОВ,
«Урядовий кур'єр»

У Розумівську загальноосвітню школу І—ІІІ ступенів Долинської сільради на Запоріжжі щодня приїжджають здобувати знання учні навіть з обласного центру. Їхні батьки переконані: тут школярі можуть здобути ґрунтовніші знання. Адже сільський навчальний заклад став одним з небагатьох в Україні, який бере активну участь у проекті «Новий освітній простір» у плані відкриття інклюзивних класів, медіатеки й осучаснення всієї матеріально-технічної бази.

Можливість покращити умови навчання для школярів відкрилася завдяки створенню об'єднаної Долинської територіальної громади.

«У нашому закладі навчається 174 учні, проте у ці просторі приміщення можемо прийняти 400 дітей, — розповідає директор Розумівської школи Тетяна Москаленко. — Завдяки підтримці громади, її голови Богдана Федчука та депутатів вдалося значно поліпшити матеріально-технічну базу навчального закладу. Зокрема капітально відремонтували харчоблок, шкільну бібліотеку, створили відеотеку, закупили нове шкільне обладнання. Одрозумів після створення громади, не від-

Шкільну світлицю-музей учні і вчителі створили самотужки

риваючи дітей від занять, замінили поверхні всіх парт — депутат Запорізької облради Роман Кузьменко допоміг придбати нові дошки. Також розроблено проектно-кошторисну документацію, щоб охопити навчанням і дошкільнят, бо в місцевому дитсадку не вистачає місць.

Тому плануємо відкрити дві групи для малят — розширтимемося доти, доки не охопимо всіх дітей села дошкільною освітою».

Нині Запорізька область бере участь у пілотному проекті щодо розвитку інклюзивного освітнього середовища, ініційовано-

му головою благодійного фонду Мариною Порошенко. Це дасть змогу дітям з особливими потребами навчатися, відвідувати бібліотеки та проводити вільний час разом з іншими школярами. Тож цього року у Розумівській школі відкрили інклюзивний клас і створили медіатеку

— сучасну бібліотеку для дітей з особливими потребами. Тривають інші зміни, тож школа вже нічим не поступається найкращим навчальним закладам обласного центру.

Окрасою навчального закладу стала шкільна світлиця, створена завдяки зусиллям учительки Світлани Назаренко. «Цікаві реліквії з усіх навколишніх сіл почали збирати ще з 1999 року, — розповідає педагог. — Поступово учні приносили експонати, які стосуються нашої минувшини з XVIII—XIX сторіч, зі своїх населених пунктів, найбільше з Нижньої Хортиці та Розумівки. Світлиця-музей стала центром патріотичного виховання у школі».

За словами директора, наступного року заплановано зробити капремонт приміщень для першокласників за новими держстандартами. Це буде сучасне велике приміщення з дотриманням усіх санітарних норм. Адже незабаром школа стане опорною, тож навчатиметься більше дітей. У 2018-му планують утеплити фасад, відремонтувати просторі коридори і спортзал. У сучасній сільській школі сподіваються, що розпочаті проекти підтримає держава: допоможе зробити такі умови навчання, які відповідатимуть концепції Нової української школи.

Фото автора

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Вийшов живим із пекла

ЧЕСТЬ І ДОБЛЕСТЬ. Важкі спогади про війну заgoingся завдяки підтримці близьких

Ольга ЯКИМЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Людно було у долині сільському клубі, бо з усіх населених пунктів місцевої територіальної громади зібралися земляки, щоб підтримати учасника АТО, захисника донецького аеропорту Ігоря Шарапова. На початку заходу військовий комісар Запорізького об'єднаного миського військового комісаріату підполковник Владислав Хобот вручив героєві Почесний нагрудний знак начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних сил України «За вірність у військовій службі» II ступеня (№268).

— Ваш земляк — надзвичайно героїчна людина, — сказав Владислав Хобот. — Пишайтеся ним, рівняйтесь на нього у всіх своїх справах.

Ігор Шарапов, позивний «Лис», брав участь в АТО рік і три місяці. Під час четвертої хвили мобілізації у січні 2015 року заступив на службу. Після короткотривалого навчання

в «Десні» потрапив на передову. Військову службу проходив у складі 81-ї десантно-штурмової роти, яка брала участь у найгарячіших точках Донеччини й Луганщини: Піски, Авдіївська промзона, шахта Бутівка, селище Опитне, донецький аеропорт.

— Девіз роти — «Ніхто, крім нас». Бої були щодня, — розповів Ігор. — Мінських угод ворог не дотримувався. Ми ж відкривали вогонь тільки тоді, коли ситуація загрожувала життю. Постійно були в нульовій зоні, просто перед першим окопом, від ворога за 60—70 метрів. Бої іноді тривали по 7—14 діб. Майже щодня намагалися пройти групи диверсантів, захопити полонених. Ми їх зупиняли, давали відсіч батальйону супротивника «Гіві».

Надійно утримували всі позиції. Оборону аеропорту наша рота тримала 17 днів. Будівля аеропорту була дуже зруйнована, через це не було змоги створити нормальний опорний пункт. Окрім цього, люта зима, морози, а ми на

бетоні, під безперервним кулеметним вогнем. Дуже складно було вивозити поранених. Були втрати. Надзвичайно тяжко згадувати пережите.

Солдат міцно стиснув кулаки, і на очах з'явилися сльози. Пройшовши такі випробування, розумієш, що насправді цінне у мирному житті. На нульовому рубежі стає зрозуміло, за що варто загинути і заради чого потрібно жити. Він ніяково почувався перед камерою фотоапарата, бо не звик говорити про свої вчинки й подвиги. Мовляв, обов'язок виконав, як і всі, хто був там.

Відповідальна служба на нульовому рубежі, оте його «нічого особливого», «виконував завдання командування» вилилося в поранення, операцію з видалення осколків, госпітальне ліжко і дострокове присвоєння чергового військового звання. Нині Ігор звільнено в запас. До мирного життя йому повернутися було нелегко.

— Цього не можна забути, бо це сниться, — каже Ігор Михайлович. — Усе

стоїть перед очима. Сняття хлопці, з якими був у боях, з якими спілкувався у бліндажах, а їх уже немає.

Рятується роботою, радіє двом донькам та онучці Аделіні. Разом з дружиною Людмилою займається підприємництвом, завершує оформлення земельної ділянки під забудову, надану сільрадою як учасникові АТО.

— Упродовж усієї його служби я не пропускала жодного зведення новин, — розповідає Людмила. — Місця собі не знаходила, молилася і дякувала Богу: щовечора — за прожитий день, щоранку — за прожиту ніч. І чекала. А він, коли стихав свист куль й розриви снарядів, заспокоював: словом чи смс-кою.

Ігореві якомога швидше хотілося закінчити нашу розмову. Він так і сяк намагався змінити тему. Бо ж, згадуючи пережите, ніби зливався в єдиному ритмі бою з побратимами на позиціях, з рідними вдома і з полеглими на небесах.

Запорізький «кіборг» Ігор Шарапов з дружиною Людмилою

Характер, загартований боями

ЗВІТЯГА. Сумський машинобудівник чесно і професійно виконав свій громадянський та військовий обов'язок у зоні АТО, а тепер повернувся до мирної праці

Ольга ДРОЗД
для «Урядового кур'єра»

Йому надійшла повістка під час п'ятої хвили мобілізації. Хоч мав законні підстави не йти — сам виховує дитину. Зібрав речі й пішов до військкомату.

15 місяців провів в АТО, отримавши за службу в зоні бойових дій дві медалі, три ордени та відзнаку Міністерства оборони. Потім уклав контракт. У вересні 2017-го повернувся до цивільної професії.

Усе це про начальника виробничо-диспетчерського бюро цеху №4 Сумського машинобудівного НВО Сергія Кривенка.

Зізнається, що поривався в зону АТО ще на початку драматичних подій у новітній історії України, проте мама наполягла, щоб ішов тільки тоді, коли отримає повістку. Побачивши письмове повідомлення, вона більше не мала аргументів, щоб стримувати сина.

Як розповідає Сергій, перелаштувався зі звичного ритму на воєнний швидко, хоч відразу довелося переїматися багатьма питаннями особового складу 40-ї окремої артилерійської бригади. Значно важче було бачити, приїжджаючи у відпуст-

Сергій Кривенко робить кар'єру — нині він старший лейтенант, торік підписав контракт

ку, як тут розмірено йде життя: так само за маршрутами курсує транспорт, люди, заклопотані власними проблемами, поспішають на роботу. Ніби все, як раніше, наче немає ніякої війни.

Для нього військова справа — не щось обтяжливе чи незвичне, адже свого часу у званні молодшого лейтенанта закінчив Сумське артилерійське училище. У виборі навчального закладу орієнтувався на приклад дядька, який дослужився до полковника. Сергій Кривенко теж робить кар'єру — нині він старший лейтенант, торік вирішив відтермінувати демобілізацію, підписавши контракт. Каже, що торік поча-

ли звільнятися в запас досвідчені офіцери, а до дивізіону скеровували молодих хлопців, новачків.

Співрозмовник скептично ставиться до того, щоб змушувати когось проходити службу, і вважає, що майбутнє все-таки за контрактною, добре озброєною і мотивованою армією.

Сергій переконаний: якщо людину силоміць притягти до військкомату, то навряд чи в подальшому на неї можна покластися під час виконання бойових завдань. На його думку, наші Збройні сили роблять маленькі, але впевнені кроки на шляху до зміцнення і розбудови. Ось хоч би проекти, що реалізовує фонд «Армія SOS». Офіцер мав нагоду переви-

рити, як функціонують запрограмовані ними плани для пошуку й наведення цілі артилерійськими установками. Дуже гарна штука, яка не поступається натовським зразкам. Зауважує, що в Україні достатньо тямущих людей, здатних поліпшити якість армії власним розумом і вміннями. Насамперед слід зосередитися на озброєнні, більшість із якого, ніде правди діти, застаріло. Приміром, у світових арміях, щоб артилерист виконав постріл, потрібно 30 секунд, то атовцям — 3 хвилини, хоч у критичній ситуації вистачало й двох із половиною. Але зробити це не так просто, адже вага заряду зі снарядом — понад 80 кілограмів.

У найтяжчі моменти (а вони були) допомагало спілкування з найріднішими людьми й колегами. Вони не лише морально підтримували, а й плели маскувальні сітки, передавали буржуйки військовослужбовцям його бригади, яка тоді дислокувалася на Донеччині. Для Сергія Кривенка бойові дії вже у минулому. Однак війна триває. І єдине, чого він прагне, — аби швидше повернувся з передової його побратими і настав такий жаданий мир.

Підготовка українських вояків іноземними інструкторами

Марина ВОЛОШИН
для «Урядового кур'єра»

ДОСВІД. Днями у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ пройшов фінальний етап підготовки батальйону однієї з механізованих бригад ЗСУ, вишкіл якого відбувався за програмою «Об'єднаної багатонаціональної групи з підготовки — Україна» (JMTG-U). Як повідомили в медіа-групі Національної академії сухопутних військ, на сьогодні в межах цієї програми до підготовки українських військовослужбовців залучено військових інструкторів зі збройних сил США, Канади, Польщі, Литви й Данії.

Підсумком 55-денного циклу підготовки для українського підрозділу стали батальйонні тактичні навчання. Передували їм інтенсивні індивідуальні та колективні тренування з поступовим зльотженням відділень, взводів й ротними тактичними навчаннями.

За словами начальника одного з відділів Навчального центру підготовки підрозділів Міжнародного центру миротворчості та безпеки підполковника Максима Клуника, це вже другий цикл підготовки, в якому роль інструкторів виконують виключно українські військовослужбовці.

— Тепер наші колеги — іноземні військові фахівці, на відміну від того, як це було раніше, діють виключно як спостерігачі та куратори, — зазначив офіцер.

Нині батальйон Збройних сил України у повному складі зі штатним озброєнням і технікою повинен довести свою готовність не просто виконувати завдання за призначенням, а й діяти за стандартами армій країн-членів НАТО.

Іноземні інструктори високо оцінюють дії українського механізованого батальйону, ідеться в інформаційному повідомленні. На думку сержанта ЗС Канади Маріо Ларока, куратора однієї з українських механізованих рот, значно зріс рівень індивідуальної підготовки українських військовослужбовців, проте є потреба у вдосконаленні деяких їхніх навичок з орієнтування на місцевості.

— Українські солдати добре вмотивовані до здобуття нових знань й навичок. Вони активно сприймають нашу методику підготовки, — розповів він. — Та й загалом бачу в українському війську разючі зміни на краще. Насамперед оснащення новим сучасним озброєнням. До прикладу, цей підрозділ вже має на озброєнні потужні БТР-4. Також істотно поліпшилися тактичні дії українських воїнів. Можу з упевненістю сказати, що вони вчаться в нас, але ми водночас вчимося у них. Це надзвичайно корисний обмін досвідом.

По завершенні циклу підготовки український батальйон відбуде у пункт постійної дислокації. Іноземці візьмуть коротку перерву на Новорічні й Різдвяні свята. Наступний підрозділ ЗСУ прибуде для підготовки до Міжнародного центру миротворчості та безпеки на початку 2018 року.

УКРАЇНА І СВІТ

Вироки, які увійшли в історію

ПРАВА ЛЮДИНИ. Міжнародний трибунал для колишньої Югославії завершив роботу

Наталія ІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

21 грудня 2017 року в історичному «Залі лицарів» у Гаазі відбулася церемонія закриття Міжнародного трибуналу для колишньої Югославії (МТКЮ). В урочистостях взяли участь Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Антоніу Гутерреш і король Нідерландів Вільям-Александр.

Церемонія почалася з хвилини мовчання на честь жертв воєн у колишній Югославії. На завершення сербська актриса Мір'яна Каранович крізь сльози прочитала уривки зі свідчень, які очевидці тих страшних злочинів надали трибуналу.

Нова ера правосуддя

У виступі на церемонії Генсек ООН наголосив, що Міжнародний трибунал для колишньої Югославії започаткував сучасну систему міжнародного кримінального правосуддя. Як повідомляє радіо ООН, Гутерреш зазначив, що вслід за МТКЮ Організація Об'єднаних Націй заснувала Трибунал у справі Руанди, Спеціальний суд щодо подій у Сьєрра-Леоне та інші органи. Тож притягнення до відповідальності за військові злочини стало загальноприйнятою нормою. Більш того, без трибуналів щодо Югославії та Руанди, можливо, не було б і Міжнародного кримінального суду — постійного інституту міжнародної системи правосуддя.

МТКЮ, повна назва якого — Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, здійснені на території колишньої Югославії з 1991 року, створила Рада Безпеки ООН в 1993 р. За час його роботи звинувачення було висунуто проти 161 особи, 90 було засуджено — більше, ніж будь-яким іншим міжнародним судом. Судові засідання тривали 10 800 днів, опитано близько 4600 свідків. Проте не всі процеси трибунал встиг довести до кінця — кілька апеляцій ще чекає на розгляд, і їх розгляне інша інституція.

Напередодні завершення роботи трибуналу голова МТКЮ Кармель Агіус виступив на засіданні Ради Безпеки ООН. «Попри всі заяви скептиків і тих, хто від самого початку проводив кампанію проти трибуналу і докладав зусиль для того, щоб поставити під сумнів його роботу і підірвати легітимність, пишуся тим, що сьогодні в цій раді можу заявити: місію виконано», — цитує суддю Центр новин ООН.

Суперечлива спадщина

Підсумки діяльності МТКЮ у країнах, які колись входили до складу Югославії, сприймаються неоднозначно. Коли Рада Безпеки ООН 24 роки тому заснувала міжнародний трибунал, війна в колишній Югославії тривала. Метою суду було шляхом покарання винних у воєнних злочинах знизити напругу в регіоні і сприяти примиренню. Але й нині, майже через два десятиліття після завершення бойових дій, народи, колись об'єднані в межах однієї республіки, так і не повер-

Прямо в залі суду під час зачитування вироку хорватський генерал Слободан Праляк випив отруту, від чого згодом помер у лікарні

нулися до довоєнного югославського «братерства і єдності».

Весь час діяльності МТКЮ найбільш титуловані звинувачені були справжніми зірками світового масштабу, а деякі навіть після винесення обвинувального вироку залишилися в себе на батьківщині героями.

В інтерв'ю балканській журналістській мережі BIRN останній головний прокурор МТКЮ Серж Браммерц зазначив, що суд досяг результатів, які заслуговують на довіру, але не зміг домогтися примирення між колишніми воюючими сторонами, оскільки в регіоні немає справжньої волі визнати свої помилки та злочини.

У жителів колишніх республік СФРЮ є ще одна причина для розчарування. Як констатують місцеві ЗМІ, попри те, що в бага-

четність до вбивства 264 пацієнтів вуковарської лікарні після захоплення міста сербськими силами. Через кілька років Шливанчанина та Мркішча було засуджено до ув'язнення. Докмановіч, ордер на арешт якого був першим в історії трибуналу, скоїв самогубство в тюремній камері ще до винесення вироку. Це стало першим таким випадком в історії існування МТКЮ.

Мілана Мартича, «президента» «Республіки Сербська Країна», було засуджено за злочини проти боснійців і хорватів, що проживали на території сепаратистського анклаву. Мілана Бабича, першого «президента», а потім «прем'єр-міністра» «Сербської Країни» також було звинувачено у злочинах проти людяності. МТКЮ засудив Бабича до позбавлення волі. Він визнав

лишнього командувача Війська Республіки Сербської (Боснія і Герцеговина) Ратко Младича МТКЮ засудив за геноцид мусульман у Сребрениці та обстріли Сараєва під час облоги міста. За схожим звинуваченням засуджено і экс-президента Республіки Сербської Радована Караджича. Біляна Плавшич, політична лідерка боснійських сербів, була єдиною жінкою, засудженою МТКЮ.

П'ятеро сербських військових і державних діячів часів війни, серед яких віце-прем'єр Союзної Республіки Югославія Нікола Шаїнович та командувач Приштинським корпусом Владімір Лазаревич, визнано винними у злочинах під час воєнної кампанії в Косово — вбивстві понад 11 тисяч та депортації близько 700 тисяч косовських албанців.

Колишній президент Союзної Республіки Югославії Слободан Мілошевич, який проходив і в косовській справі, помер від серцевого нападу в гаазській в'язниці ще до винесення вироку. Колишнього югославського політичного лідера звинувачували, крім іншого, у здійсненні геноциду в Сребрениці і злочинних обстрілах Сараєва.

Охоронець президента Македонії, колишній поліцейський Йохан Тарчуловскі — єдиний македонець, засуджений МТКЮ. Його звинувачували у воєнних злочинах проти етнічних албанців, скоєних під час збройного конфлікту в Македонії. Солдат Харадин Балає — єдиний представник Армії визволення Косова, засуджений МТКЮ. Під час війни він був охоронцем табору для військовополонених та цивільних.

Шестеро політичних і військових лідерів так званої Герцег-Босни, самопроголошеної хорватської республіки на території Боснії і Герцеговини, було визнано причетними до злочинів проти боснійського мусульманського населення під час війни та засуджено до різних термінів ув'язнення. Це колишній прем'єр «Герцег-Босни» Ядранко Прлич і начальник головного

штабу війська боснійських хорватів Слободан Праляк. У момент виголошення вироку Праляк випив отруту і невдовзі помер. Скандальне засідання щодо «Герцег-Босни» стало останнім в історії МТКЮ.

Знайти історичну правду

Після закриття МТКЮ 31 грудня 2017 року незавершені справи буде передано в Міжнародний залишковий механізм для кримінальних трибуналів (МЗМКТ). Цей судовий орган завершить розгляд апеляцій у процесах проти політичних і військових лідерів боснійських сербів Радована Караджича і Ратко Младича.

МЗМКТ надаватиме докази і технічну підтримку місцевим прокуратурам та судовим органам країн колишньої Югославії під час розслідування й розгляду воєнних злочинів і злочинів проти людяності. На сьогодні Боснія і Герцеговина, Хорватія, Сербія та Косово створили місцеві спеціалізовані палати, які розглядають подібні справи, але, як пишуть балканські медіа, цій роботі перешкоджає брак ресурсів і політичний вплив.

МЗМКТ відповідальний за збереження та управління величезними архівами МТКЮ, до яких увійшли матеріали слідства і судових розглядів. Серед мільйонів документів — фотографії, карти, аудіовізуальні записи. Деякі матеріали вже доступні на веб-сайті судового органу. В подальшому МЗМКТ планує передавати копії архівних матеріалів в інформаційні центри у країнах колишньої Югославії. Про створення такого архіву вже оголосило Сараєво.

Колишній поліцейський із Сараєва Драган Міокович, який кілька разів виступав свідком в МТКЮ, в інтерв'ю журналістам висловив сподівання, що у майбутньому історики, експерти та юристи вивчать документи трибуналу і знайдуть не тільки юридичну, а й історичну правду про минуле.

Попри те, що в багатьох випадках суд виносив звинувачувальні вироки, ні жертви злочинів, ні їхні родичі не отримали компенсації за страждання — крім моральної сатисфакції.

трьох випадках суд виносив звинувачувальні вироки, ні жертви злочинів, ні їхні родичі не отримали компенсації за страждання — крім моральної сатисфакції.

Резонансні справи

Згадаємо резонансні справи і відомих в'язнів Гаазького трибуналу, як часто називають МТКЮ.

Веселин Шливанчанин, командувач підрозділу Югославської народної армії під час битви за хорватське місто Вуковар; Міле Мркішч, начальник генерального штабу війська самопроголошеної на території Хорватії «Республіки Сербська Країна»; Славко Докмановіч, мер Вуковара на той час, коли влада в місті належала просербським сепаратистам, — усі вони стали звинуваченими у справі про злочини проти людяності ще у 1995 році. Зокрема йшлося про при-

провину та співпрацював зі слідством, але невдовзі після вироку вчинив самогубство в тюремній камері.

Павле Стругара, генерала ЮНА, командувача югославськими збройними силами під час облоги хорватського Дубровника було разом ще з кількома югославськими воєначальниками звинувачено в обстрілах міста, невинуватих з військової точки зору. МТКЮ засудив Стругара до ув'язнення.

Дражен Ердемич був солдатом армії боснійських сербів. Він першим визнав себе винним в участі у масових стратах боснійців після падіння мусульманського анклаву Сребрениця в липні 1995 року. Його було засуджено, але потім звільнено за співпрацю зі слідством. Свідчення Ердемича були ключовими для засудження політичного і військового керівництва боснійських сербів за геноцид. Ко-

ТЕЛЕКУР'ЄР

ПОНЕДІЛОК, 1 СІЧНЯ		ВІВТОРОК, 2 СІЧНЯ		СЕРЕДА, 3 СІЧНЯ		ЧЕТВЕР, 4 СІЧНЯ		П'ЯТНИЦЯ, 5 СІЧНЯ		СУБОТА, 6 СІЧНЯ		НЕДІЛЯ, 7 СІЧНЯ			
Телеканал 1+1 06:50 «Концерт «Океан Ельзи. Без меж» 09:50 Досягти успіху в анімаційному фільмі «Турбо» 11:25 «Ліга сміху 2017» 13:25 «Вечірній Київ 2017» 15:35 «Новорічний Вечірній Квартал 2017» 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин» 20:15 Маколей Калкін та Джо Пеші в комедії «Сам удома» 22:15 Прем'єра на «1+1». Михайло Хома в комедії «DZIDZIO Контрабас» 23:50 «Новорічний карнавал Світського життя» 02:05 «VIVA! Найкрасивіші» 04:15 «Міс Україна 2017» Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00, 23:40 «Нове Шалене відео по-українськи» 11:15 Т/с «Терра Нова» 5 (16+) 12:05 Т/с «Ментівські війни. Одеса 2» 9-12 (16+) 16:00 Т/с «Поки цвіте папороть» 1-4 (16+) 20:00 «Він, Вона і телевізор 2» 21:00 Прем'єра! Т/с «Кістки 4» 23-24 (16+) 22:45 Т/с «Кістки 4» 17 (16+) 02:10 «Цілково таємно» 02:35 «Люстратор. Прокляття системи 2017» 1 03:00 «Облом.UA.» Enter-фільм 05:45 Саундтреки 05:55 Кінотрейлери 06:05, 07:40, 08:40 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50 «Своя роль» 09:30 «Академія сміху» 10:05 «Невідома версія. Карнавальна ніч» 10:50 Х/ф «Пригоди жовтої валізки» 12:20 Х/ф «Ялинка, кролик і папуа» 14:10 Х/ф «Королева бензозолонки 2» 16:00 Х/с «Пуаро Агати Крісті» 23:00 «Новорічне Криве дзеркало» 02:00 «Новорічний жарт 3...» 03:40 Кіноляпи 04:20 Саундтреки 05:00 Кінотрейлери ICTV 05:15 Відпустка за обміном 06:00 М/ф «Пригоди Паддінгтона» 07:40 М/ф «Монстри проти прибульців» 09:10 Скetch-шоу «На трьох» 12:20 Дизель-шоу. Новорічний нон-стоп 22:00 Т/с «Пацики» 01:35 Відпустка за обміном 03:05 Х/ф «Бережіть жінок» Інтер 05:55 Мультфільм 06:20 Х/ф «Дванадцять місяців» 09:10 Х/ф «Заміж у Новий рік»		Телеканал 1+1 06:00, 07:45 «Модель XL» 09:30, 10:30 «Чотири весілля» 11:40 «Вечірній квартал» 15:55 Михайло Хома в комедії «DZIDZIO Контрабас» 17:35 Легендарна комедія Леоніда Гайдая «Операція «І» та інші пригоди Шурика» 19:30, 05:15 ТСН: «Телевізійна служба новин» 20:15 Маколей Калкін та Джо Пеші в комедії «Сам удома – 2» 22:30 Концерт «Бенефіс Руслана Квінти. Небо – це я» 00:20, 02:00 Марк Келлі у комедії «Двадцятьп'ятиборство» (16+) Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00, 03:00 «Облом.UA.» 11:50 Т/с «Терра Нова» 6-7 (16+) 13:40 Т/с «Разом назавжди» 1-4 (16+) 17:00 Т/с «Поки цвіте папороть» 5-7 (16+) 20:00 «Він, Вона і телевізор 2» 21:00 Прем'єра! Т/с «Кістки 4» 25-26 (16+) 22:45 Т/с «Кістки 4» 18 (16+) 23:40 «Нове Шалене відео по-українськи» 02:10 «Цілково таємно» 02:35 «Люстратор. Прокляття системи 2017» 2 Enter-фільм 05:45, 07:40, 08:40 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50 «Невідома версія. Дженгельмени удачі» 09:30 «Академія сміху» 10:10, 01:40 «Зіркове життя» 11:00, 00:50 «Моя правда» 11:50 Х/ф «Солоний принц» 13:25 Х/ф «Мамо, я льотчиком люблю» 15:15 Х/ф «Білий Бім Чорне Вухо» 19:00, 20:00, 02:20 Х/с «Комісар Рекс» 21:00 Х/с «Пуаро Агати Крісті» 23:00 Х/ф «Дванадцята ніч» 03:50 Кіноляпи 04:30 Саундтреки 05:05 Кінотрейлери ICTV 05:15 Скарб нації 05:20 Еврика! 05:30 Труба містера Со-сиски 08:00, 03:25 Відпустка за обміном 09:45, 12:10, 14:30, 02:05 Т/с «Вічність». Прем'єра 16:15, 19:10, 20:25, 21:35, 22:50 Дизель-шоу 18:45 Факти. Вечір 22:50 Комік на мільйон 00:25 Т/с «Бібліотекарі» 04:15 Х/ф «Циган». 1 серія Інтер 05:40 Мультфільм 06:20 Х/ф «Снігурка» 08:05 «Готуємо разом» 09:00 «Орел і Решка. Шопінг»		Телеканал 1+1 06:00, 07:50 «Модель XL» 09:40, 10:50 «Чотири весілля» 11:55 Легендарна комедія Леоніда Гайдая «Операція «І» та інші пригоди Шурика» 13:45 «Вечірній квартал» 17:35 Біллі Крістал і Бетт Мідлер у комедії «Обережно! Предки в хаті» 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин» 20:15 Неймовірні пригоди в комедії «Сам удома – 3» 22:10 Гоша Куценко та Крістіна Орбакайте в комедії «Кохання – зітхання» 00:10, 02:20 Пол Джаматті у комедії «На узбіччі» (18+) Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00 «Відеоімба» 11:50 Т/с «Терра Нова» 8-9 (16+) 13:35 «Помста природи» 17:00 Т/с «Поки цвіте папороть» 8-10 (16+) 20:00 «Він, Вона і телевізор 2» 21:00 Прем'єра! Т/с «Кістки 5» 1-2 (16+) 22:45 Т/с «Кістки 4» 19 (16+) 23:40 «Нове Шалене відео по-українськи» 02:10 «Цілково таємно» 02:35 «Люстратор. Прокляття системи 2017» 3 03:00 «Облом.UA.» Enter-фільм 05:45, 07:40, 08:40 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50 «Невідома версія. Карнавальна ніч» 09:30 «Академія сміху» 10:15, 01:05 «Зіркове життя» 11:05, 00:15 «Моя правда» 11:55 Х/ф «Принц за сьомо морями» 13:30 Х/ф «Казка про жінку та чоловіка» 15:20 Х/ф «Дванадцята ніч» 17:15 Х/ф «Анна на ший» 19:00, 01:55 Х/с «Комісар Рекс» 21:00 Х/с «Пуаро Агати Крісті» 23:00 Х/ф «Ефект Ромашкіна» 03:25 Кіноляпи 04:10 Саундтреки 05:00 Кінотрейлери ICTV 06:15 Скарб нації 06:25 Еврика! 06:30 Труба містера Со-сиски 09:05 Док. драма «Доньки Єви» 09:30 Документальний фільм 10:50 Д/с «Смак Дзяннаня» 12:00 Країна на смак 13:10 Х/ф «Червоний колір Бразилії» 2с. 15:15 Фольк-music 16:45 М/с «Чорний Джек» 18:20 #ВУКРАЇНІ 19:25 Д/с «1000 днів для планети» 20:25 Незвичайні культури 21:00, 01:10 Новини 21:30, 01:35 Яскраві моменти Дефлімпіади-2017 21:50 Черешур 22:20 Історія кіно 23:25 Мегалот 23:30 Історія кіно 00:35 Д/с «Орегонський путівник» 01:55 Д/с «Середземномор'я» 18:45 Факти. Вечір 22:55 Комік на мільйон 00:30 Т/с «Бібліотекарі» 04:50 Х/ф «Циган». 2 серія		Телеканал 1+1 06:00, 07:40 «Модель XL» 09:05 «Чотири весілля» 10:10 «Міняю жінку» 11:25 Гоша Куценко та Крістіна Орбакайте в комедії «Кохання – зітхання» 13:25 «Вечірній квартал» 17:35 Неймовірні пригоди в комедії «Сам удома – 3» 19:30, 04:55 ТСН: «Телевізійна служба новин» 20:15 Френч Стюарт у комедії «Сам удома – 4» 22:00 Гоша Куценко та Крістіна Орбакайте в комедії «Кохання – зітхання – 2» 23:55, 01:40 Гелен Гант у драмі «Сурогат» (18+) Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00, 23:40 «Нове Шалене відео по-українськи» 11:20 Т/с «Терра Нова» 10-11 (16+) 13:05 «Загублений світ» 17:00 Т/с «Поки цвіте папороть» 11-13 (16+) 20:00 «Він, Вона і телевізор 2» 21:00 Прем'єра! Т/с «Кістки 5» 3-4 (16+) 22:45 Т/с «Кістки 4» 20 (16+) 02:10 «Цілково таємно» 02:35 «Люстратор. Прокляття системи 2017» 4 03:00 «Облом.UA.» Enter-фільм 05:45, 07:40, 08:40, 09:30 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50, 09:40, 01:05 «Зіркове життя» 10:35, 00:15 «Моя правда» 11:25 Х/ф «Принц-самозванець» 13:20 Х/ф «Сім днів до весілля» 15:20 Х/ф «Будні карного розшуку» 17:10 Х/ф «Інспектор карного розшуку» 19:00, 01:55 Х/с «Комісар Рекс» 21:00 Х/с «Пуаро Агати Крісті» 23:00 Х/ф «Пізна зустріч» 00:30 Х/ф «Карусель» 03:20 Кіноляпи 04:15 Саундтреки 04:55 Кінотрейлери ICTV 06:15 Скарб нації 06:25 Еврика! 06:35 Факти 07:00 Труба містера Со-сиски 07:55, 03:45 Відпустка за обміном 09:30, 19:25 Д/с «1000 днів для планети» 10:35, 13:10, 15:00, 16:35 Погода 10:50 Д/с «Смак Дзяннаня» 12:00 Країна на смак 13:25, 01:35 Бiatлон. Кубок світу. IV етап. Спринт 15:15 Надвечір'я. Долі 16:45 М/с «Чорний Джек» 18:20 #ВУКРАЇНІ 20:25 Незвичайні культури 21:00, 01:10 Новини 21:30 Бiatлон. Яскраві моменти 21:50 Черешур 22:20 Історія кіно 23:25 Мегалот 23:30 Історія кіно 00:35 Д/с «Орегонський путівник» 01:55 Д/с «Середземномор'я» 18:45 Факти. Вечір 22:55 Комік на мільйон 00:30 Т/с «Бібліотекарі» 04:30 Х/ф «Циган». 3 серія Інтер 05:30, 20:00, 02:00 «Подобичі»		Телеканал 1+1 06:00, 07:40 «Модель XL» 09:15 «Чотири весілля» 10:25, 11:50 «Міняю жінку» 13:05 Гоша Куценко та Крістіна Орбакайте в комедії «Кохання – зітхання – 2» 14:55 «Вечірній квартал» 17:45 Френч Стюарт у комедії «Сам удома – 4» 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин» 20:15 Едвард Еснер у комедії «Сам удома – 5» 22:00 Володимир Зеленський і Олена Кравець у фільмі «Один плюс один удома» 00:15, 02:10 Джек Блек і Стів Мартін у комедії «Великий рік» (16+) Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00, 02:00 «Облом.UA.» 10:25 Т/с «Терра Нова» 12-13 (16+) 12:10 «Загублений світ» 17:10 Х/ф «У тилу ворога: Колумбія» (16+) 19:00 Х/ф «Кров Тампльєрів» 1-2 (16+) 22:50 Прем'єра! «Змішані єдиноборства. UFC» 01:00 «Нове Шалене відео по-українськи» 05:45, 07:40, 08:40, 09:30 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50, 09:45 «Зіркове життя» 10:40 «Моя правда» 11:30 Х/ф «Пригоди Тома Сойєра» 13:20 Х/ф «Сповідь Дон Жуана» (16+) 15:15 Х/ф «Сильні духом» 19:00, 01:50 Х/с «Комісар Рекс» 21:00 Х/с «Пуаро Агати Крісті» 23:00 Х/ф «Пізна зустріч» 00:30 Х/ф «Карусель» 03:20 Кіноляпи 04:15 Саундтреки 04:55 Кінотрейлери ICTV 05:50 Скарб нації 06:00 Еврика! 06:05 Служба розшуку дітей 06:10 Факти 06:35 Труба містера Со-сиски 08:15, 01:45 Відпустка за обміном 10:00, 13:10, 14:55 Т/с «Вічність». Прем'єра 16:30, 19:10, 20:20, 21:30 Дизель-шоу 18:45 Факти. Вечір 22:40 Комік на мільйон 00:10 Т/с «Бібліотекарі» 04:05 Х/ф «Циган». 4 серія Інтер 05:35, 20:00, 01:55 «Подобичі» 06:05 Мультфільм 06:25 Х/ф «Снігова королева»		Телеканал 1+1 06:00 Мультфільм «Маша і ведмідь» 06:35, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин» 07:30 Олія Галкіна в мелодрамі «Гріхи наші» (16+) 09:15 Концерт «Бенефіс Руслана Квінти. Небо – це я» 11:05, 23:40 «Світське життя» 12:05 «Світське життя. Новорічний карнавал» 14:15 Володимир Зеленський і Олена Кравець у фільмі «Один плюс один удома» 16:35 «Вечірній квартал» 18:30 «Розсміши коміка 2017» 20:15 «Новорічний вечірній квартал» 00:40 «Різдвяні історії з Тіною Кароль» 02:10 «Концерт «Океан Ельзи. Без меж» Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00, 01:55 «Цілково таємно» 11:25 «Загублений світ» 13:20 Т/с «Ментівські війни. Київ 2» 1-4 (16+) 17:10 Х/ф «У тилу ворога 2: Вісь зла» (16+) 19:00 Х/ф «На межі» 21:10 Х/ф «Шанхайський полудень» 23:10 Х/ф «Бойові пси» Черв. Коло 00:55 «Нове Шалене відео по-українськи» 02:20 «Люстратор. Прокляття системи 2017» 5 02:45 «Облом.UA.» Enter-фільм 05:45, 07:40, 08:40 Мультфільми 07:10, 09:00 «Тор Шоп» 07:50 «Своя роль» 09:30 «Академія сміху» 10:10 «Невідома версія. Гусарська балада» 10:55 Х/ф «Інспектор Лосев» 15:00 Х/ф «Несамотні» 19:00 Х/ф «Дивне Різдво» 21:00 Х/ф «Снігова королева» 22:45 Х/ф «Пригоди Електроніки» 02:25 Кіноляпи 03:25 Саундтреки 04:35 Кінотрейлери ICTV 06:20 Скарб нації 06:30 Еврика! 06:40 Факти 07:05 Т/с «Вічність» 10:15, 12:0, 13:41, 15:20, 17:00 Т/с «Бібліотекарі» 18:45 Факти. Вечір 19:10, 20:25, 21:40 Дизель-шоу 22:40, 00:30 Комік на мільйон 02:25 Х/ф «Світла особистість» 03:40 Х/ф «Фантазії Веснухіна». 1 серія Інтер 06:30 М/ф «Мультфільм» 06:55 Х/ф «Артист із Хохлами» 08:30 Х/ф «Ця весела планета» 10:20 Х/ф «Зайчик» 12:00 Х/ф «Дівчата» 14:00 «Час будувати» 16:00 Док. проект «Від Різдва до Хрещення» Прем'єра		17:00 Прямая трансляція Різдвяного богослужіння 19:00 «Стосується кожного» 20:00, 02:20, 04:25 «Подобичі» 20:30 Т/с «Заборонене кохання» (16+) 22:40 Мюзикл «Вечори на хуторі біля Диканьки» 00:35 Х/ф «Ялинка, кролик і папуа» 04:55 Док. проект «Від Різдва до Хрещення» СТБ 06:00 «ВусоЛапоХвіст» 08:05 «Караоке на Май-дані» 09:00 «Все буде смачно!» 10:00 Х/ф «Вечори на хуторі поблизу Диканьки (Ніч перед Різдвом)» 11:15 Т/с «Тато Ден» 19:00 Х/ф «40+ або Геометрія почуттів» 22:40 Х/ф «За два кілометри до Нового року» Телеканал «УКРАЇНА» 06:40, 15:00, 19:00, 02:50 Сьогодні 07:20, 03:30 Зірковий шлях 10:10 Х/ф «Страшна краса-ня» (мелодрама) 12:00 Т/с «Два життя» (1-4 серії) (мелодрама) 12+ 15:15 Т/с «Два життя» (5,6 серії) (мелодрама) 12+ 17:25 Т/с «Жінки на стежці війни» (1,2 серії) (мелодрама) 12+ 19:40 Т/с «Жінки на стежці війни» (закл. серії) (мелодрама) 12+ 22:00 Т/с «Все буде добре» (мелодрама) 01:20 Х/ф «Одного разу на Новий рік» (мелодрама) 16+ UA Перший 06:00 М/с «Чорний Джек» 06:30 Д/с «Орегонський путівник» 06:55 Д/с «Супервідчуття» 07:50 Д/с «Розповіді про Хансік» 08:15 Д/с «Скарби та смертельні таємниці морів» 09:05 Док. драма «Доньки Єви» 09:30 Д/с «Скарби та смертельні таємниці морів» 10:35, 14:05 Погода 10:50 Д/с «Смак Дзяннаня» 12:00 Країна на смак 13:10, 01:35 Бiatлон. Кубок світу. IV етап. Гонка переслідування 10 км. Жінки 15:55, 02:25 Бiatлон. Кубок світу. IV етап. Гонка переслідування чоловіки 12,5 км. Чоловіки 17:00 РІЗДВЯНІ БОГОСЛУЖІННЯ 19:55 Фольк-music 21:00, 01:10 Новини 21:35 Д/ф «Уламки спогадів» 22:20 Історія кіно 23:25 Мегалот 23:30 Історія кіно 00:35 Д/с «Орегонський путівник» 03:20 Війна і мир 04:05 Т/с «Роксолана»		Телеканал 1+1 06:15, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин» 07:10 Катерина Вулиценко і Денис Матросов у мелодрамі «Від тюрми й від суми» (16+) 09:00 Лотерея «Лото-Забави» 09:40 Марійчин кінозал. Мультфільм «Маша і ведмідь» 09:50 «Розсміши коміка 2017» 10:45, 11:55, 13:10, 14:20, 15:35, 16:45 «Світ наввипоріт – 6» 17:45 Едвард Еснер у комедії «Сам удома – 5» 20:15 Крістіан Бейл у драмі Рідлі Скотта «Вихід: Боги та царі» (16+) 23:05, 02:15 Масштабна катастрофа у трилері «Вежа» (16+) 01:15 «Світське життя» Телеканал 2+2 06:00 Мульти. Мультфільми 08:00 Бокс. Двобій за чемпіонські титули за версією WBO 11:45 «Помста природи» 16:45 Х/ф «Робінзон Крузо» (16+) 18:20 Х/ф «Шанхайський полудень» 20:20 Х/ф «Бібліотекар: У пошуках списа долі» 22:10 Х/ф	

ПАМ'ЯТЬ

Подвиг поштаря

ЗВИТЯГА. Односельці вшанували подвиг земляка, який разом із колгоспними гнідими Мальчиком та Зубром пройшов фронтовими дорогами від Лубен до Балтики і повернувся додому — на Київщину

Андрій МЕЛЬНИЧУК
для «Урядового кур'єра»
(с. П'ятигори
Тетіївського району
Київської області)

Добігає кінця 2017-й. Для жителів села П'ятигори Тетіївського району на Київщині він особливо запам'ятається відзначенням 120-річчя від дня народження свого славного земляка Харитона Григоровича Дяченка, який під час Другої світової війни здійснив подиву гідний подвиг.

На вшануванні героя в просторому й затишному сільському клубі про це з пієтетом говорили сільський голова, в минулому вчитель історії Олег Роїк, завідувач сільською бібліотекою Інна Войцехівська, директор клубу Світлана Правук, учителі та учні місцевої школи. Подвиг поштаря у славі учасники художньої самодіяльності. Перед присутніми в усій величчії постав образ людини-творця, людини-звитяжця.

Три з половиною тисячі «вояжів»

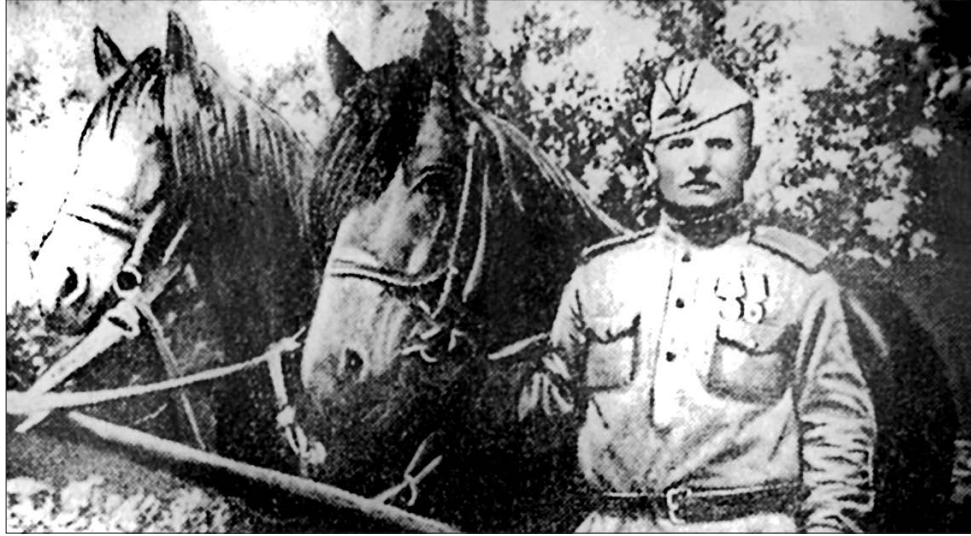
До війни Харитон Григорович працював поштарем сільського відділення зв'язку, регулярно возив із П'ятигір у Денихівку листи, перекази, бандеролі, посилок тощо. Через це село пролягала залізниця, якою прямував пасажирський поїзд із Козятина до туликової станції Жашків. Вертався він пізно вночі, отож треба було встигнути до нього.

Упродовж десяти років Дяченко вчасно доставляв на станцію все, що його земляки надсилали своїм рідним та близьким. Возив те добро інколи під дощем, сніговієм, шаленим вітром, пекучим морозом. За ці роки поштар здійснив понад три з половиною тися-

чі «вояжів», долаючи відстань до станції й назад не менш як шістдесят кілометрів. Неважко порахувати скільки тисяч кілометрів «накрутив» тоді Харитонів віз. Уже за цей трудовий подвиг сільський поштар заслужує довічної шани.

Але в своєму житті Харитон Григорович здійснив ще один немеркнучий подвиг, який випадає на той грізний час, коли на нас посунула фашистська орда. Із першого дня війни він разом зі своїми (колгоспними) кінями вливається в ряди захисників рідної землі. І почалися для наших військ важкі дні відступу — від Лубен, де сформувалась частина, до Кременчука, Полтави, Харкова, Куп'янська, Красноармійська і аж до Сталінграда. У тій страшній кровавиці на Волзі він умудрявся безперервно доставляти бійцям на передову хліб, інший провіант, воду, медикаменти, листи, газети, а подеколи й боеприпаси. А назад вивозив поранених бійців.

Скільки разів на війні потрапляв під обстріли ворожої авіації, того не злічити. Траплялося всього — і контузія, і поранення коней, на щастя, незначні. Як кажуть, Бог милував, хоча і на нього самого, й на його гнідих Мальчика та Зубра, постійно чатувала смерть. Особливо небезпечно було, казав Харитон, під час нальотів ворожої авіації. Кожного разу, коли вирушав на передові позиції, де все двигтіло, гриміло, пекельним вогнем палало, обов'язково законодачував своїм коникам вуха, а ще — зав'язував очі, аби не посліпили. І до чого ж слухняними були обидва жеребчики! Усі Харитонові команди сприймали через віжки, якими він вправно кермував, — рвучко повертали то ліворуч, то праворуч, миттєво присідали,

Для Харитона Григоровича коні в пеклі війни були як діти: і за тих, і за тих постійно молився, аби були живими й здоровими

спускалися в глибокі вирви, ховаючись від розривів ворожих снарядів....

Усі дні війни Харитон Григорович, здається, й не перепочивав. Особливо його турботою було нагодувати коней, а це було ой як не просто, особливо зимової пори. Вони були йому, як діти: і за тих, і за тих постійно молився, аби були живими й здоровими.

У боях на Волзі рядовий Дяченко удостоївся медалі «За оборону Сталінграда».

А потім його дорога простелилася «вперед, на Захід», яку долав тією ж паркою гнідих. Від іншої, справнішої, навідріз відмовився. Його колісниця побувала в Ростові-на-Дону, Краснодоні, Мелітополі, Нікополі, на Сиваші й Перекопі, в Сімферополі й Севастополі.

Улітку 1944-го в складі 51-ї діючої армії «екіпаж бойової колісниці» опинився аж у Прибалтиці. І тут Харитон Григорович знову яскраво засвітився своєю завзяттям та відвагою. Прочитати про це можна в листі політвідділу армії, надісланому в ЦК Компартії України. Його опубліковано

в тритомнику, присвяченому участі України в Великій Вітчизняній війні. Далеко небагатьом із рядових війни вдалося сюди потрапити.

Грамота за збереження колгоспної власності

День Перемоги Харитон Григорович Дяченко зустрів на литовській землі. У ті щемливі хвилини він упав перед кінями на коліна й ридма розридався. Перед виїздом додому командир військової частини урочисто вручив йому дарчу грамоту, текст якої було вигравіровано на алюмінієвому листі. «Це вам — за зразкове виконання бойових завдань на фронті боротьби з фашистськими загарбниками, — прозвучало перед солдатами на своєрідному мітингу. — А ще — за збереження колгоспної власності».

І заспішив легендарний екіпаж у рідну Україну. До Києва добиралися у спеціальному вагоні. А зі столиці, як мовиться, своїм хо-

дом. У селі Харитона Дяченка зустрічали всім миром. Попереду всіх стояла дружина Марфа Савівна з дітками, яких росло в сім'ї семеро. Ту незабутню зустріч дехто пам'ятає ще й досі. Один із них — випускник П'ятигірської десятирічки 1945-го року, а згодом проректор Київського автодорожнього інституту (нині — Національного транспортного університету) професор Григорій Євгенович Липський. Ось що почув від нього: «Мені пам'ятається, — каже він, — як коні зупинилися перед велелюдним натовпом і голосно-голосно заіржали. Либонь, відчувли, що опинилися в рідному селі. Був мітинг. Були захоплені величання на адресу героя війни і побажання гарно перепочити після довгої і важкої дороги, що увібрала в себе 1418 вогнених днів».

Нині живуть дві дочки Х. Г. Дяченка — Зіна й Мотря. Перша мешкає в Білій Церкві, а друга в Чернігові. Нещодавно мені випало зустрітися із Зінаїдою Харитонівною і, серед іншого, почути від неї: «І я, і мої

сестри й брати тоді, в далекому 1945-у, після повернення тата мало ним натішилися, бо вже наступного дня пішов працювати. Зробили його старшим конюхом, і він більшість часу був то в полі, то в конюшні. З дому йшов рано, а повертався пізно ввечері. Пригадую, кожного разу брав для своїх соколиків (так любив називати коней) то морквину, то картоплину, то яблуко. Такий був їм вірний! Одне слово — трудяга, яких пошукати. І вдома справжнім господарем був. Як міг, зігрівав нас, дітей, своєю увагою. Ми нашим татом дуже пишалися. Колись його часто в газетах згадували. Нині його віз експонується в Білоцерківському історико-краєзнавчому музеї. Шороку в День Перемоги і в день народження тата музей неодмінно відвідують мій чоловік Олексій із сином Володимиром, ставлять на возі рясні квіти, які я вирощую в своєму дворіку».

Олексій Пилипович вважає себе за рідного сина Харитона Дяченка, ревно береже пам'ять про нього. Поставив вишукану плиту на могилі тестя, випустив друковану збірку усіх публікацій про нього, постійно побивається, аби поставити йому пам'ятник посеред П'ятигір.

А чому б і ні? — думається. Приклад цьому давно подали закарпатці, звеличивши працю звичайного сільського листоноші в скульптурі. До створення пам'ятника Х. Г. Дяченка могли б долучитися жителі села, районна та обласна влади, «Укрпошта». Хай би не тільки мешканці П'ятигір, а й люд нетутешній приходив-приїждив поклонитися людині з рідкісною трудовою і бойовою біографією. І стояв би той пам'ятник — як символ увічнення подвигу іздового поштаря Харитона Григоровича Дяченка.

Земна місія крилатих споруд

СПАДЩИНА. Громадськість Черкащини ініціює відновлення вітряних млинів як пам'яток народної архітектури та побуту

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

Якщо відвідаєте село Капустине на Черкащині, то його жителі розкажуть вам, що давним-давно на березі невеликої річки оселився козак. Розчистив ділянку землі й почав вирощувати капусту. Частину врожаю продавав, але більше квасив і зберігав у дубових бочках. І пригощав нею побратимів із Січі, які частенько до нього навідувалися. Вони й прозвали його Капустою. Поступово навколо обійстя почали селитися інші люди, а село назвали на честь козака.

Щоправда, інших легенд теж не бракує. Як і розповідей про вітряки, яких у селі було кілька. Під час Другої світової вцілів лише один, який стоїть і досі. Але настільки занепадав, що, здається, от-от розсиплеться.

Ремонтом вітряка одразу після війни займалися брати Дівухи: Авраам, Марко і Василь. Марко, пригадують старожили, був останнім у селі мірошником. Нині впадає в очі занедбаний стан споруди, її майже повністю зруйновано. Унікальна культурна пам'ятка народної архітектури нашого краю може просто розвалитися в будь-який момент.

Місцевий краєзнавець і громадський активіст Костянтин Лопатін вирішив узятися за її ремонт. Однак зрозумів, що потрібна серйозна підмога. Звернувся до відділу культури і туризму райдержадміністрації, зацікавленість виявили й місцеві підприємці. Уже долучилися до справи Василь Колісник, Олександр Хорват, Олександр Власенко, Володимир Пасека.

І хоч давно немає серед живих братів Дівухів, жителі села сподіваються, що пам'ять про минулу епоху житиме не тільки у фотографіях і легендах, а й у реальній споруді, яку взялися відновити всією сільською громадою.

Як свідчить відомий на Черкащині історик Назар Лаврінченко, не кожен район може пишатися вітряними млинами на своїй території. Краєзнавці кажуть, що в області їх близько двох десятків. По чотирі в Чигиринському й Шполянському районах. Багато з них потребує капітального ремонту та реставрації. Лише деякі ще придатні до повноцінної роботи, приміром, вітряки в селах Теклине Смілянського району, Івківці й Стецівка Чигиринського, Жовнине Чорнобаївського районів.

Як вважають фахівці, доцільно взяти під ретельну охорону держави всі вцілілі вітряні млини як пам'ятки народної архітектури та побуту регіонального значення, реставрувати їх. Громадський рух за відновлення вітряних млинів, який кілька років тому розгорнувся на Черкащині, не має згаснути, адже від цього залежить доля цих безцінних пам'яток.

...Якщо вам пощастило бачити, як могутньо крутять крилами вітряк, ви ніколи цього не забудете. Будівництво вітряків, їхню роботу оспівано в піснях, легендах, переказах, вітряки часто малювали художники. Їх ставили на пагорбах, на околицях села або в полі. Як згадують старші люди, вітряків могло бути й по кілька десятків. Вони були місцем, де збиралася сільська громада для обговорен-

ня різних питань, якнайдалі від ока сільської влади. Любила бувати тут молодь — водила веснянки, влаштовувала різні забави. Вітряки створювали особливий колорит наших сіл, польових доріг. Біля них подорожні відпочивали, за ними відмірювали дорогу. Це були своєрідні сторожкові вежі. Рухаючи крильми, вони ніби злітали в небо, а в нерухомому стані були втіленням величного спокою.

Старші люди пам'ятають роботу вітряка, неповторний запах свіжого борошна і мельника, всього припошеного, від чого він здавався якось особливим, не таким, як усі люди. Його слово було законом, із ним ніхто не сперечався, ніколи не сварився. До вітряка з'їжджалися возами із зерном, приходили з клунками селяни з навколишніх сіл, завжди тут була черга.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

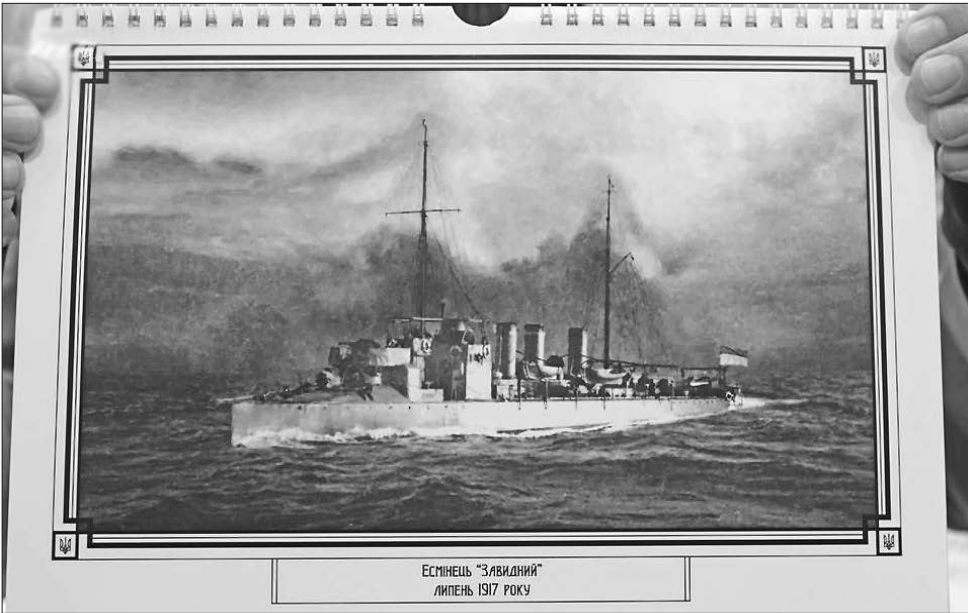
Лінкор «Воля» знову на ходу
ІСТОРІЯ ВЧИТЬ. Дослідники створили календар до 100-річчя підняття українських прапорів над Чорноморським флотом

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

29 квітня 1918 року Чорноморський флот за наказом командуючого підняв українські прапори. Ця подія стала підсумком довгої складної боротьби моряків-українців. Днями в Українському кризовому медіа-центрі презентували перший календар із кольоровими зображеннями кораблів, які першими у 1917—1918 роках підіймали жовто-сині, а потім і синьо-жовті стяги під золотим українським небом над найсинішим у світі морем.

«Ми створили цей календар, щоб нагадати українцям, якою була їхня боротьба за волю України 100 років тому. Сподіваємося, це посприятиме певній інформаційній хвилі й громадські та державні заклади проведуть акції на згадку про 100-річчя підняття прапорів, а інформаційна кампанія поширить знання про ці події», — розповів під час презентації автор ідеї Іван Канівець, кінорежисер, сценарист та режисер фільму «Тризуб Нептуна».

Кольорові зображення кораблів створили на основі реальних фотографій. Наклад календаря кілька сотень примірників допомогла надрукувати українська діаспора у Лондоні. Календар безкоштовно розповсюджують у військових частинах, навчальних закладах, а також серед ентузіастів, які допомагають популяризувати ці події. На даний момент у військові частини передали близько 40 примірників.

Автор ідеї Іван Канівець сподівається, що ця сторінка нашої історії буде гідно шанована сучасниками

«Ми зв'язалися з керівництвом Військово-Морських сил України, там попросили в нас макети цього календаря і сказали, що спробують знайти в Одесі гроші, щоб надрукувати наклад для Військово-морських сил», — додав Іван Канівець. Маке-

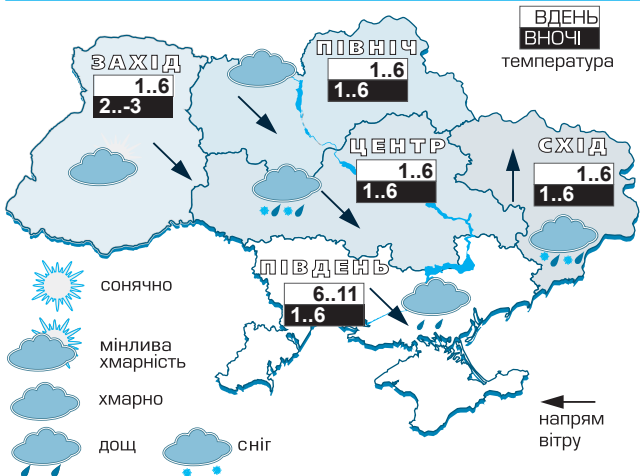
ти календаря для некомерційного розповсюдження на території України можна отримати безкоштовно. Підготували також англomовну версію календаря, її допомогла надрукувати українська діаспора у Лондоні. «Є наклад англійською мовою, який

розповсюджуємо серед дипломатів», — зазначив Іван Канівець.

А координатор Таврійської гуманітарної платформи Андрій Іванець зауважив: треба ввести в український офіційний календар День українського моря, встановлений владою УНР у 1919 році.

У календарі вміщено 13 кольорових робіт, на яких представлено 12 кораблів. Серед них найсучасніший та найпотужніший корабель Чорноморського флоту у 1917—1918 роках лінкор «Воля», який у грудні 1917-го здійснив першу під українським прапором бойову операцію з перевезення українізованих військ із Малої Азії у Крим. Також є зображення есмінця «Завидний», який першим на Чорноморському флоті у липні 1917 року підняв жовто-синій стяг.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 30 ГРУДНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+1 +6	+1 +6	Черкаська	+1 +6	+1 +6
Житомирська	-2 +3	+1 +6	Кіровоградська	+1 +6	+1 +6
Чернігівська	+1 +6	+1 +6	Полтавська	+1 +6	+1 +6
Сумська	+1 +6	+1 +6	Дніпропетровська	+1 +6	+1 +6
Закарпатська	+2 -3	+1 +6	Одеська	+1 +6	+4 +9
Рівненська	+2 -3	+1 +6	Миколаївська	+1 +6	+5 +10
Львівська	+2 -3	0 +5	Херсонська	+1 +6	+6 +11
Івано-Франківська	+2 -3	0 +5	Запорізька	+1 +6	+5 +10
Волинська	+2 -3	0 +5	Харківська	+1 +6	+1 +6
Хмельницька	+2 -3	+1 +6	Донецька	+1 +6	+1 +6
Чернівецька	-1 -6	0 +5	Луганська	+1 +6	+1 +6
Тернопільська	+2 -3	+1 +6	Крим	+1 +6	+6 +11
Вінницька	-1 +4	+1 +6	Київ	+3 +5	+3 +5

Укргідрометцентр

У Вінниці заохочують талановиту молодь

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

ТУРБОТА. Найраших учнів, студентів, спортсменів, юних художників, танцюристів відзначили стипендіями міської ради під час міського свята-зустрічі. Понад 20 років Вінницька міська рада виплачує щомісячну стипендію талановитим дітям. Традиційно усіх, хто показав чудові результати, відзначають напередодні Новорічних та Різдвяних свят. Цього року стипендіатами міської ради стали 388 юних вінничан. З них — 297 учнів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, 36 учнів дитячих мистецьких шкіл та вихованців клубних установ, 16 вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 39 студентів вищих навчальних закладів. У їх числі — переможці міських, обласних та всеукраїнських етапів олімпіад з різних навчальних предметів, всеукраїнських та міжнародних творчих конкурсів, фестивалів, спортивних змагань. «Сьогодні ми вшановуємо талановиту, перспективну молодь нашого міста. А таких юнаків і дівчат у Вінниці дуже багато. Протягом цього семестру ви серйозно працювали і отримали відповідний результат. Ваш інтелектуальний капітал ви використовуватимете у своєму дорослому житті», — сказав Вінницький міський голова Сергій Моргунов.

Дерева від Запоріжзеленгоспу — всій країні

Євген ЛОГАНОВ,
«Урядовий кур'єр»

КРАСА ТА ЕКОЛОГІЯ. Комунальне сільгоспідприємство Запорізької облради «Запоріжзеленгосп» протягом 2017 року взяло участь у 21 тендерних торгах на території України, уклавши низку угод. Відтак продукція Запоріжзеленгоспу прикрасить вулиці Харкова, Вінниці, Івано-Франківська, Львова. Зокрема в Харкові вже висаджено 1528 лип, 160 кленів, 356 ясенів, 150 ялин, у Вінниці — 436 лип, по 10 червонолистих кленів, ялин, туї. Вулиці та парки Запоріжжя цього року також поповнилися новими саджанцями. Для озеленення міста було передано 18 168 одиниць саджанців на майже 1,8 мільйона гривень. За даними генерального директора КСП «Запоріжзеленгосп» Юрія Гарбера, майже всі рослини добре приживаються на вулицях та у парках українських міст і сіл.

Тернопіль створює електронну енциклопедію

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

УСЕ ЗНАТИ. Тернопільська область чи не єдина в Україні, яка зуміла видрукувати впродовж останнього десятиліття систематизовану новітню інформацію з різних царин власного життя в чотиритомному Тернопільському енциклопедичному словнику, а також у виданні «Тернопільщина. Історія міст і сіл». Посприяли такій авторитетній добрій справі органи влади краю. Та, на жаль, цей великий довідковий пласт не з'явився в електронному варіанті. Цю прогалину певною мірою вирішив заповнити Микола Василечко і створити в інтернеті «Тернопільську енциклопедію» («Тернопедію»). Він знай в області фотограф, краєзнавець, кросвордист. А ще

активно співпрацював з «Вікіпедією». Для неї створив майже 1340 статей, мав тут статус патрульного та перейменовувача файлів. Наприкінці літа 2014 року Микола зажадав скласти для «Вікіпедії» список, до якого б увійшли імена загиблих краян у зоні проведення АТО. Згодом ці відомості завдяки йому та іншим активістам з'явилися в інтернеті.

Микола каже, що задум «Тернопедії» у нього виник ще майже 10 років тому. Та сподівався, що її створять автори Тернопільського енциклопедичного словника. Тож брався втілити ідею електронного довідника «Духовне Тернопілля», де міг би публікувати інформацію про церкви, священнослужителів, єпархії, парафії. Але бажаного не вдалося зреалізувати. Тож готував статті на

таку тему й для української «Вікіпедії».

Нещодавно Микола Василечко заступив «Тернопедію». Зробив 1700 заготовок майбутніх статей і перших два десятки повнотекстових сторінок. Визначився передусім із загальною концепцією формування назв матеріалів, стилем викладу, а також зображень, шаблонів та інших необхідних засобів.

Яку ж інформацію можна буде почерпнути з нового енциклопедичного електронного джерела? Микола каже, що на «Укрвікі» досить обмежені можливості створення статей про краян, а також різні соціальні, культурні та інші об'єкти, колективи, організації, установи місцевого значення, органи самоврядування, географічні об'єкти. На сайті «Тернопедія» буде якнайширша інформація про них.

Роботи з оформлення сайту, підготовки статей, звісно, багато. «Звертатимусь до місцевих органів влади, організацій, відомств з офіційним запитом щодо статистичних даних, — зазначає Микола Василечко. — На їхній, а також на основі архівних документів створюватиму статті за першоджерелом інформації, що на «Вікіпедії» неможливо зробити».

Стиль викладу матеріалу на «Тернопедії» також відрізнятиметься від всесвітньої електронної енциклопедії, допускатиметься оригінальне трактування фактів.

На відміну від паперових видань енциклопедій та «Вікіпедії», у назвах статей про знайомих краян на «Тернопедії» писатимуть лише ім'я та прізвище, а вже в тексті автор уточнюватиме дані щодо батька особи.